

IZVJEŠTAJ KOMISIJE

domaćih i međunarodnih stručnjaka za
ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka
o akreditaciji

SVEUČILIŠTA U MOSTARU

Mart/April 2015.godine

Sadržaj

1.	UVODNI DIO.....	5
1.1.	Osnovni podaci o Sveučilištu u Mostaru.....	5
1.2	Provodenje samoevaluacije Sveučilišta u Mostaru	9
1.3	Primjena bolonjskog procesa	10
1.4	Istraživanje i naučno-istraživački i /ili umjetnički rad	15
1.5	Finansiranje SVEMO	17
2.	KRITERIJI ZA AKREDITACIJU.....	18
	<u>KRITERIJ 1 RAZVOJ I STRATEGIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE .....</u>	18
	KRITERIJ 2 UPRAVLJANJE ,UNUTRAŠNJE OSIGURANJE KVALITETA I KULTURA KVALITETA	21
	KRITERIJ 3 PROCEDURE ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA	28
	KRITERIJ 4 PROCEDURE ZA OCJENJIVANJE STUDENATA	33
	KRITERIJ 5 LJUDSKI RESURSI	36
	KRITERIJ 6 KVALITET FIZIČKIH RESURSA.....	42
	KRITERIJ 7 INFORMACIONI SISTEMI	46
	KRITERIJ 8 PREZENTACIJA INFORMACIJA ZA JAVNOST.....	48
	KRITERIJ 9 MEĐUNARODNA SARADNJA	51
	TABELARNI PREGLED ISPUNJENOSTI KRITERIJA ZA AKREDITACIJU.....	54
	MIŠLJENJE O ISHODU AKREDITACIJE	55
	PRILOZI.....	56
	POPIS KORIŠTENIH DOKUMENATA	56
	RASPORED AKTIVNOSTI POVJERENSTVA STRUČNJAKA ZA AKREDITACIJSKU POSJETU SVEMO	58

Na osnovu Rješenja o imenovanju domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje prepruke o akreditaciji visokoškolskih ustanova, br.05-33-1-947-4/14 izdatog od direktora Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, a na prijedlog Ministarstva prosvjete,znanosti,kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije od 08.01.2015. ; formirana je Komisija u sastavu:

1. *Prof.dr. Nusreta Đonlagić, predstavnik akademske zajednice u BiH, predsjednik i sekretar*
2. *Prof.dr. Refik Šahinović, predstavnik akademske zajednice, član*
3. *Dragan Škrbić, dipl.prav.,predstavnik privrede i prakse,član*
4. *Nenad Marković, student, član*
5. *Prof.dr.Dražan Kozak, međunarodni stručnjak,član*

Kratak pregled rada Komisije

Proces ocjenjivanja i revizije kvaliteta, a u svrhu davanja preporuke o akreditaciji Sveučilišta u Mostaru (u dalnjem tekstu- SVEMO), se proveo u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ, Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službeni glasnik BiH“, broj: 75/10 i 44/13).

Proces evaluacije i revizije kvaliteta SVEMO, se realizirao analizom dostavljenog Samoevaluacijskog izvješća SVEMO 2014.g.,kao i sve dostupne dokumentacije

(Strategija razvoja SVEMO , pravilnika, odluka, kao i ostale dostupne informacije na web.stranicama SVEMO i organizacionih jedinica), realizacijom posjete SVEMO i razgovorima sa svim relevantnim predstavnicima, razmatranjem svih dostupnih podataka u kontekstu kriterija definiranih Odlukom o kriterijumima za akreditaciju visokoškolskih ustanova i studijskih programa, te definiranjem ključnih stanovišta, ocjena i preporuka, koje čine sadržaj ovog Izvještaja.

Posjeta SVEMO je realizirana u periodu od 15.3. do 17.3. 2015.g. , sa ciljem razjašnjenja svih ključnih elemenata datih u Samoevaluacijskom izvješću SVEMO 2014.g.

U akreditacijskoj posjeti SVEMO realizirani su brojni sastanci sa svim unutarnjim i vanjskim akterima u akademskom i naučno-istraživačkom i umjetničko-istraživačkom procesu, na temelju kojih su data dodatna pojašnjenja i kvantitativni pokazatelji i stavovi koji su Komisiji omogućili realno sagledavanje i evaluaciju procesa na SVEMO (U Prilogu je dat oficijelni raspored posjete SVEMO, kao i spiskovi učesnika prisutnih u okviru svih sesija).

1. UVODNI DIO

1.1. Osnovni podaci o Sveučilištu u Mostaru

Naziv visokoškolske ustanove: Sveučilište u Mostaru

Adresa: Trg Hrvatskih velikana br.1. Mostar, BiH

Kontakt telefoni i fax: 036 337 070 ; 036 320 885

E-mail: mail@sve-mo.ba

Web-adresa: www.sve-mo.ba

Historijski razvoj i organizacija Sveučilišta u Mostaru

Tradicija razvoja visokog obrazovanja u Mostaru i Hercegovini datira od kraja 19.tog vijeka. Prva visokoškolska ustanova je osnovana 1895.god. četverogodišnji Franjevački teološki studij. 1950.g. se osniva Viša pedagoška škola u Mostaru , kao prethodnica Pedagoškog fakulteta. 2002.g. se Pedagoški fakultet dijeli na dva fakulteta - Filozofski fakultet i Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti.

U Mostaru se 1959.god osniva Visoka tehnička škola strojarske struke , koja 1970/71 .g. prerasta u Strojarski fakultet UNSA, podružnica Mostar. 1960.g. se osnivaju Ekonomski i Pravni fakultet u Mostaru. 1977.g., se ovi fakulteti odvajaju od sarajevskog univerziteta i Mostar postaje nezavisni univerzitetski centar.

Od 1977.g. do 1992.g., više škole i fakulteti djeluju u okviru Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, a službeni jezik je bio hrvatsko-srpski. Od 1992.g. Sveučilište je

promijenilo ime i službeni jezik. Od tada se naziva Sveučilište u Mostaru i uvodi se hrvatski kao službeni jezik.

Nakon toga na Sveučilištu je otvoreno nekoliko novih fakulteta i znanstveno-istraživačkih instituta.U 2002.g. je obilježena stota obljetnica Franjevačke bogoslovije, a 2013.g. je obilježena 35. godišnjica Sveučilišta u Mostaru.

Osnivači Sveučilišta u Mostaru su županije sa hrvatskom većinom u Federaciji BiH; Hercegovačko-neretvanska, Zapadno-hercegovačka, Županija Središnja Bosna, Posavska i Herceg-bosanska.

Sveučilišni kampus je lociran u Mostaru, a u županijskim centrima osnivača(Vitez, Kiseljak, Orašje, Livno, Jajce, i Žepče) izvode se dislocirani studiji.

U akademskoj 2013/14. g. na deset fakulteta i Akademiji likovnih umjetnosti u sklopu SVE-MO, upisano je 15.947 studenata. Nastava se izvodi na 71 preddiplomskom studiju; 72 diplomska studija, 6 integralnih studija i 11 poslijediplomskih, doktorskih studija. U nastavnom procesu sudjeluje 305 stalno zaposlenih nastavnika i 734 gostujuća nastavnika.

Usvajanjem Okvirnog zakona o visokom obrazovanju na nivou države i donošenjem Zakona o visokom obrazovanju na kantonalnim nivoima, posebno u Hercegovačko-neretvanskoj županiji 2012.g.,stvorene su pretpostavke za izgradnju integriranog sveučilišta.U Februaru 2013.g., Senat SVEMO je usvojio Statut SVEMO. Ovim dokumentom se definira ustrojstvo Sveučilišta, tijela Sveučilišta i organizacijskih jedinica i osnivanje i djelovanje ustanova i drugih pravnih osoba i članica.

Organizacione jedinice – fakulteti / ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru

Sveučiliše u Mostaru obuhvata sljedeće organizacione jedinice:

1. Agronomski i prehrambeno-tehnološki
2. Ekonomski
3. Građevinski
4. Medicinski
5. Filozofski fakultet
6. Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti
7. Pravni
8. Fakultet strojarstva i računarstva
9. Fakultet zdravstvenih studija
10. Farmaceutski fakultet
11. Akademija likovnih umjetnosti

Stalne članice

Stalne članice Sveučilišta u Mostaru su:

1. Ekonomski institut
2. Institut za građevinarstvo
3. Institut za hrvatski jezik, književnost i povijest
4. Pravni institut
5. Institut za strojarstvo
6. Institut za društvena istraživanja
7. Institut za istraživanje i razvoj na kršu
8. Institut za latinitet
9. Institut za turizam i okoliš
10. Studentski centar
11. Sveučilišna knjižnica

Pridružena članica

1.Sveučilišna klinička bolnica

Ostala tijela

1. Studentski zbor
2. Ured za studente s posebnim potrebama
3. Studentska ambulanta

Sveučilištem rukovodi Rektor, kome u radu pomažu dva prorektora i pomoćnici rektora. Rektor i prorektori se biraju na period od četiri godine. Senat bira Rektora na temelju javnog konkursa, a prorektore na prijedlog rektora.

Senat je najviše akademsko tijelo SVEMO, čine ga rektor, prorektori, dekani fakulteta i predstavnici studenata. Prema Statutu najmanje 15% članova Senata su studenti i bira ih Studentski zbor.

U akademskoj 2013/14 g., Senat Sveučilišta broji 16 članova s pravom glasa (rektor, 2 prorektora, 11 dekana i 2 studenta). Upravno vijeće je najviše tijelo upravljanja SVEMO. Sastoji se od 9 članova, od kojih 5 imenuju osnivači pojedinačnim odlukama, a 4 Senat nakon provedenog javnog konkursa, na mandat od četiri godine.

Na SVEMO interesu studenata zastupa Studentski zbor, koji ima predstavnike u tijelima SVEMO i ustrojbenih jedinica.

SVEMO ima visok stupanj akademske autonomije i ne treba se tražiti nikakva saglasnost za izbore nastavnika i saradnika, izbore i imenovanja dekana i prodekanu, izbore i imenovanja rektora i prorektora na SVEMO, kao ni za raspodjelu finansijskih sredstava između fakulteta, koja se od osnivača prikupe na nivou sveučilišta.

Sve ove poslove obavljaju Znanstveno-nastavna vijeća i Senat Sveučilišta, bez traženja bilo kakvih odobrenja ili županijskih saglasnosti ili bilo kojih drugih tijela vlasti.

U skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ-a, Sveučilište mora zatražiti odobrenje nadležnog ministarstva za nove studijske programe i postojeće studijske programe koji se mijenjaju više od 20 %.

1.2 Provođenje samoevaluacije Sveučilišta u Mostaru

Na osnovu Samoevaluacijskog izvješća SVEMO i drugih strateških dokumenata, može se zaključiti:

- Na SVEMO je razvijen sistem strateškog planiranja, kao i praksa provođenja mjera sistema unutrašnjeg osiguranja kvaliteta.
- Postoji redovna praksa interne institucionalne evaluacije i iskustva eksterne institucionalne evaluacije.
- Senat SVEMO je 14.3.2014 formirao Tim za samoevaluaciju, kao podlogu za institucionalnu samoevaluaciju, koji od tada počinje sa radom.
- Odluka Senata SVEMO o formiranju tima za izradu samoevaluacije je dostupna na web-stranici SVEMO.
- Temelj za izradu ovog samoevaluacijskog izvještaja je bilo Samoevaluacijsko izvješće od 2011.g.
- Zakon o visokom obrazovanju HNŽ, kao i Pravilnik o akreditaciji su donešeni , te je bilo moguće realizirati institucionalnu akreditaciju.
- Izvješće o samoevaluaciji, koje ima primarni cilj- sagledavanje aktuelnih potencijala sveučilišta za ostvarenje svoje misije u BiH i evropskom prostoru visokog obrazovanja, je prezentirano na svim fakultetima kao i Studentskom zboru i drugim akterima, te upućeno Senatu Sveučilišta na usvajanje.
- Izvješće o samoevaluaciji SVEMO 2014.g. je urađeno korektno, sa jasnom terminologijom, sa dosta grafičkih prikaza i priloga (tabela, grafikona).

- Veoma je bitna činjenica , da je akademsko osoblje upoznato sa izradom Izvješća o samoevaluaciji , kao i studenti , koji su uključeni u procesu popunjavanja evaluacionih upitnika.

Preporuke:

1. *U budućim procesima samoevaluacije trebaju biti direktno uključeni i ostali akteri u cjelokupnom procesu, ovdje se posebno misli na novoformirane asocijacije alumni i predstavnike privrede i društvene zajednice.*
2. *Samoevaluacijsko izvješće, kao zvaničan dokument SVEMO treba da sadrži i podatke formalno pravne prirode o sjednicama organa na kojima je usvajan i na kojima je Tim za samoevaluaciju imenovan i druge relevantne podatke u vezi samog izvještaja.*

1.3 Primjena bolonjskog procesa

Na temelju Izvješća o samoevaluaciji SVEMO, kao i na temelju svih drugih prezentiranih podataka i činjenica, mogu se definirati ključni elementi razvoja Bolonjskog procesa na SVEMO.

Nastavni planovi i programi studija su inovirani i usklađeni sa Bolonjskim procesom, što je bio jedan od prijedloga samoevaluacije iz 2004.g.

Navedeni su osnovni akademski prioriteti - postizanje izvrsnosti u obrazovnom procesu na svim razinama, stalno osuvremenjavanje i usklađivanje nastavnih planova i programa sa referentnim sveučilištima u okruženju i EU, kao i prilagodba istih specifičnim potrebama privreda u užoj i široj regiji.

Uz obavezne predmete pojedinih studijskih programa , naglasak je stavljen i na stručne predmete i vještine koje student mora usavršavati kako bi kvalitetno obavljao svoj posao. Opredjeljenje je integriranje praktičnog , znanstvenog i istraživačkog

dijela nastave. Ponuđen je veći broj izbornih predmeta , u cilju profiliranja znanja iz područja svog interesa. Za svaki studijski program i ciklus studija, kao i svaki predmet,definirani su ishodi učenja i kompetencije, kao i način osiguranja kvalitete nastave.

Tri ciklusa obrazovanja

Od akademske 2005/2006 g., svi studijski programi na Sveučilištu su u potpunosti rekonstruirani i usklađeni sa odrednicama bolonjskog procesa.

Vrednovanje rada studenata je putem ECTS bodova. Urađena je harmonizacija sa referentnim fakultetima;sveučilištima i uvedena su tri ciklusa: preddiplomski studij, diplomski studij, poslijediplomski (doktorski) studij.

Preddiplomski studiji traju 3-4 godine, a završetkom se ostvaruje 180; odnosno 240 ECTS bodova i stiče diploma – prvostupnik struke, što je ekvivalentno zvanju „Bachelor of science“ sa naznakom struke u međunarodnoj klasifikaciji znanja.

Diplomski studiji traju jednu do dvije godine. Završetkom diplomskog studija studenti ostvaruju 60 odnosno 120 ECTS bodova i zvanje „Magistra struke“. U međunarodnoj klasifikaciji zvanja ovaj naziv odgovara zvanju „Master of science“ sa naznakom područja.

Doktorski studiji traju tri godine i njihovim završetkom student ostvaruje dodatnih 180 bodova, te stiče zvanje „Doktor znanosti“.

U akademskoj 2008/2009.g.,upisani su prvi studenti na diplomske studije na fakultetima Sveučilišta (3+2). Od akademske 2009/2010 g., pokrenuti su doktorski studiji na manjem broju fakulteta, a 2012/2013 i 2013/2014 g. i na većini ostalih fakulteta.

Dodatak diplomi

Završetkom svakog ciklusa studija studentu se uz diplomu na hrvatskom jeziku izdaje i dodatak diplomi na hrvatskom i engleskom jeziku. Prvi Informacijski paket štampan je 2004.godine i tad definiran i usvojen dodatak diplomi. Forma,sadržaj dodatka diplome i diplome su utvrđeni odlukom Senata Sveučilišta.

ECTS sistem

Evropski sistem prenosa bodova, ECTS, omogućava priznavanje studijskih programa i jednostavniju studentsku i nastavničku pokretljivost. ECTS se zasniva na dostupnosti informacija o režimu studija i načina provedbe tih programa, te primjeni bodovnog sistema koji uz pomoć koeficijenata opterećenja pokazuje ukupno opterećenja studenta. Imenovan je Sveučilišni ECTS koordinator i njegovi povjerencici na fakultetima. Definirani su ECTS koeficijenti opterećenja studenata za svaki kolegij u svakom studijskom programu. Zbroj koeficijenata opterećenja je 30. Informacijski paket sadrži potrebne informacije o režimu studija, uključujući informacije o svakom kolegiju i o svakom studijskom programu. Dodatak diplomi je dopuna diplome sa relevantnim podacima koji opisuju kvalifikaciju pojedinog studenta.

Realiziraju se ugovori između partnerskih institucija i studenta (pristupnica i ugovor o učenju), kao i prepis (transcript) ocjena položenih ispita i popis odslušanih , ali još nepoloženih kolegija, pri prelazima studenata. Koeficijenti opterećenja studenta nisu apsolutna mjerila za usporedbu kolegija iz različitih semestara ili različitih studijskih programa, oni su isključivo mjerila opterećenja studenta unutar jednog semestra istog studijskog programa.

Cjeloživotno učenje (Life Long Learning)

Sveučilište u Mostaru provodi programe cjeloživotnog učenja preko svojih članica, a integracijom Sveučilišta stvorit će se pretpostavke za formiranje i razvoj Centra cjeloživotnog učenja na nivou Sveučilišta.

Programi LLL, koji se izvode na članicama sveučilišta razvijeni su u saradnji sa gospodarstvom i institucijama okruženja, kao što su: doškolovanje nastavnika razredne nastave, predškolskog odgoja, obuka za revizore, operateri na računalima , tečajevi stranih jezika i CAD, informatička izobrazba.

Mobilnost studenata i akademskog osoblja

Uvođenjem ECTS bodova omogućena je i olakšana mobilnost studenata i nastavak obrazovanja na ostalim univerzitetima u BiH i RH, tako i u drugim evropskim državama. Studentima je omogućeno obavljanje ljetne prakse, osim u BiH i RH i u nekim zemljama EU. Konstatiran je porast mobilnosti, kako studenata, tako i nastavnika SVEMO. Konstatirano je da je veći broj studenata koji odlaze sa SVEMO na strana sveučilišta od onih koji dolaze na SVEMO.

Primjetan je porast dolazne mobilnosti, odnosno sve veći broj inozemnih studenata i nastavnika dolazi na Sveučilište kroz različite međunarodne programe mobilnosti. Studentska mobilnost se realizira kroz rad studentskih organizacija specifičnih za područje njihove izobrazbe, poput AIESEC-a; IAESTE-a; BOHEMSA-a.

Ishodi učenja i provođenje kvalifikacijskog okvira

U skladu sa bolonjskom nomenklaturom, definiran je pristup prema kojem se na temelju precizno definiranih ishoda učenja određuju aktivnosti studenata kroz koje će oni razviti predviđene kompetencije i određuje se njihovo opterećenje kroz ECTS bodove. Na temelju predviđenih ishoda učenja, određuju se i metode procjenjivanja postignuća svakog ishoda, te način ocjenjivanja studenata.

Na SVEMO se pri definiranju kompetencija i ishoda učenja vodilo računa o dva temeljna pravila njihovog formuliranja: na fokusiranju na ono što će student moći /biti u stanju napraviti nakon određenog razdoblja studiranja i na određivanju jasnih i konkretnih ishoda učenja i kompetencija.

Učešće studenata u procesu odlučivanja

Studenti su na nivou Sveučilišta i članica SVEMO organizirani u Studentski zbor. Od akademske 2002/2003.g., studenti su uključeni u tijela upravljanja Sveučilištem i fakultetima.

U Senatu Sveučilišta studenti su zastupljeni sa dva predstavnika (12,5%), dok je zastupljenost na pojedinim članicama različita i ide do 10-20%. Studenti su uključeni u radna tijela Sveučilišta i članica i to u: Odbor za osiguranje kvaliteta; Povjerenstvo Bolonjskog procesa; Povjerenstvo za provođenje samoevaluacije.

Preporuke:

1. *Definirati mehanizme provjere i mjerljivih kriterija kod ocjene stečenih kompetencija i vještina.*
2. *Revidirati broj alociranih ECTS bodova u nastavnim programima u skladu sa realnim radnim opterećenjem studenata, te uvesti mehanizme kontinuiranog praćenja adekvatnog alociranja ECTS bodova.*
3. *Raditi na uspostavljanju interdisciplinarnih programa i programa cjeloživotnog učenja (LLL- Life Long Learning); te sticanja generičkih i stručnih kompetencija za povećanje zapošljivosti i za samozapošljavanje, kao i na razvoju interdisciplinarnih studijskih programa.*
4. *Više posvetiti pažnje sticanju stručnih kompetencija kroz realizaciju stručne prakse. U tom smislu dati više značaja završnim radovima prvog i drugog ciklusa, koji se mogu realizirati i u okviru programa razmjene (mobilnosti) studenata, kao i angažovanjem gostujućih profesora i stručnjaka iz prakse.*

1.4 Istraživanje i naučno-istraživački i /ili umjetnički rad

U Izvješću o samoevaluaciji SVEMO 2014.g. se navodi da je stanje u oblasti naučnog-istraživanja u BiH zabrinjavajuće, ulaganja u istraživanja i NIR su neprihvatljivo niska. Stanje u oblasti NIR/UIR na SVEMO je okarakterizirano sljedećim:

- Odnos između nastavnog i istraživačkog rada nije u dovoljnoj mjeri izbalansiran, i to na štetu istraživačkog rada.
- Fakulteti iz tehničkog i biomedicinskog područja (Građevinski, Strojarstvo i računarstvo, Medicina) imaju bolje izbalansiran odnos između nastave i istraživanja za razliku od društvenih fakulteta (Ekonomski, Pravni), kod kojih dominira nastavni dio.

Trenutno se radi na stvaranju uslova koji će ojačati istraživački rad na SVEMO, što je i jedan od strateških ciljeva za naredni period. Nastavni i istraživački dio djelovanja su prioriteti SVEMO iako nisu zanemarene ni druge usluge prema zajednici, kao što su primijenjeni istraživački projekti, održavanje seminara i cjeloživotno obrazovanje kadrova iz gospodarstva.

Iznesen je stav da su zbog općeg stanja i statusa države BiH i nedovoljnog finansiranja istraživačkih projekata, smanjene prilike za izgradnju kapaciteta za prijavu istraživačkih projekata, a posljedice ovakve situacije bi mogле biti dalekosežne.

Prepoznate su potrebe za jačim uključivanjem u projekte Horizon 2020, a prije toga FP7. Strateški cilj predstavlja utvrđivanje istraživačkog profila SVEMO i obezbeđivanje kvalitetne infrastrukture za aktivno sudjelovanje u evropskim istraživačkim projektima.

Sudjelovanjem u TEMPUS projektima omogućena je obnova minimalne istraživačke infrastrukture i jačanje kadrovske baze.

Iznesen je stav da je na SVEMO neophodno identificirati prioritetne oblasti u kojima će se koncentrirati istraživački napor, ljudstvo, sredstva i oprema, za osoblje i studente na preddiplomskim, diplomskim i doktorskim studijama.

Preporuke:

1. Definirati strateške ciljeve u oblasti naučnih/umjetničkih istraživanja i u skladu sa interesima društvene zajednice i obezbijediti realizaciju neophodnih finansijskih tokova u skladu sa potrebama strateških opredjeljenja u oblasti naučnih/umjetničkih istraživanja.

Raditi na obezbijeđivanju finansijskih sredstava za izgradnju nedostajućih infrastrukturnih kapaciteta za NIR/UIR , kao i za opremanje istih, za šta treba da postoje planovi razvoja.

2. Vrednovati radno opterećenje (workload) nastavnog osoblja u NIR/UIR- u u ukupnom radnom opterećenju , te na taj način motivirati i podsticati bolje rezultate i izvrsnost, tamo gdje je moguće. Intenzivirati uključivanje studenata u NIR/UIR-u radi sticanja praktičnih kompetencija.

3. Intenzivirati i promovirati saradnju sa privrednim okruženjem i društvenom zajednicom u aktivnostima NIR/UIR-a. Promovirati regionalnu saradnju sa institucijama NIR-a , kao realan okvir za intenziviranje NIR/UIR-a i mogućnosti zajedničkog učešća u međunarodnim projektima.

4. Institucionalno sakupljati podatke svih članica SVEMO, na osnovu kojih treba prepoznavati izvrsne istraživačke grupe i davati im potporu u smislu obezbjeđivanja neophodne infrastrukture i materijalnih sredstava za rad.

5. Poticati akademsko osoblje na objavu radova u časopisima indeksiranim u bazama podataka (SCI; Web of Science itd.)

1.5 Finansiranje SVEMO

U Izvješću o samoevaluaciji SVEMO 2014.g., te u razgovorima sa menadžmentom SVEMO, konstatirano je da se sredstvima iz budžeta HNŽ finansira dio plaća i naknada nastavnika, saradnika i zaposlenih u službama SVEMO, dio materijalnih troškova, minimalno za opremanje infrastrukture i za realizaciju nastavnog i umjetničkog rada i NIR-a. Sveučilište se u prikupljanju finansijskih sredstava oslanja na županije kao osnivače. Sredstva iz proračuna županija se u obliku grantova uplaćuju na Sveučilište i kao takva ne garantuju stabilne prihode.

Finansiranje od strane županije nije povezano sa razinom kvalitete obrazovanja, izlaznim faktorima i dobrom učinkom obrazovnog sistema. Sredstva iz proračuna županija se uplaćuju na Sveučilište, te se distribuiraju fakultetima prema usvojenom „ključu za raspodjelu“ među fakultetima, nakon što se pokriju svi zajednički troškovi Sveučilišta (zajedničke službe, grijanje, međunarodna saradnja.). Odluke o zajedničkim troškovima i ključu za raspodjelu sredstava među fakultetima se usvajaju konsenzusom na sjednicama Senata Sveučilišta i odobravaju na sjednicama Upravnog vijeća.

Preporuke:

1. *U cilju prevazilaženja administrativno-budžetskih ograničenja funkcioniranja edukacijskih i naučno-istraživačkih funkcija SVEMO, menadžment SVEMO treba sa Vladom HNŽ i resornim Ministarstvom da nastavi sa ulaganjem napora i na insistiranju na ostvarenju razvojnih ciljeva SVEMO i obezbijeđenja finansijskih resursa neophodnih za tu realizaciju.*
2. *Neophodno je obezbijediti formalno-pravne mehanizme da SVEMO i organizacione jedinice definiraju optimalan model finansiranja u okviru procesa integracije sveučilišta , da upravljuju sa finansijama stečenim po osnovu NIR-a, kao i sa ostalim vlastitim prihodima radi obezbjeđenja razvoja NIR/UIR-a i motivacije akademskog i istraživačkog osoblja i što veće participacije studenata u NIR/UIR-u.*
3. *Uložiti napore da se u strukturi vlastitih prihoda veći udio odnosi na prihod od projekata u saradnji sa privredom i u okviru međunarodnih projekata .*

2. KRITERIJI ZA AKREDITACIJU

U nastavku će biti elaborirani pojedinačni kriteriji za akreditaciju.

KRITERIJ 1 RAZVOJ I STRATEGIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Podkriterij 1.1. Visokoškolska ustanova izrađuje strategiju u postupku javnog konsultiranja sa svim zainteresiranim stranama, formalno je usvaja i čini je javno dostupnom

Podkriterij 1.2. Strategijom VSŠU utvrđuje svoju misiju i viziju, strateške ciljeve, te relevantne planove i aktivnosti za svaki strateški cilj

Podkriterij 1.3. VSŠU ima efikasan sistem i procedure za praćenje ispunjenja planova i realizaciju strateških ciljeva

Stajališta i komentari:

- Može se konstatirati da SVEMO primjenjuje procese strateškog planiranja.
- Iskazana je svijest o značaju SVEMO u društvu i pod uticajem dinamičkih promjena u okruženju, kao i opredjeljenje za uključivanje u evropski visokoškolski i istraživački prostor.
- SVEMO se nalazi u fazi tranzicije ka integrисanoj strukturi sveučilišta, koja treba biti funkcionalna i optimalna za sve članice, koja još nije formalno-pravno definirana
- Senat SVEMO donosi odluku o izradi strategije Odlukom Senata SVEMO od 8.6. 2009.g. Formiran je tim za izradu strategije za period 2011-2016.g.
- Na sjednici Senata od 30.10.2012.g. i Upravnog vijeća od 17.12.2012. usvojena je strategija za period od 2012. do 2017.g.
- Postupku izrade strategije prethodio je čitav niz sastanaka sa vodstvima i nastavnim osobljem fakulteta i akademija, te Studentskim zborom, tj.,svim članovima Senata (rektor, prorektori, dekani), prodekanima, direktorima

instituta, predstojnicima zavoda i katedri po fakultetima i Akademiji.SWOT analiza je bila podloga za izradu strategije

- Prijedlog Strategije je upućen u javnu raspravu svim članicama, Studentskom zboru, javnim institucijama i privredi. Prijedlog Strategije je objavljen i na web stranici SVEMO da bi bio dostupan široj javnosti.
- Nakon završenog postupka javne rasprave, Strategija je prihvaćena na Senatu i upućena Upravnom vijeću na usvajanje.
- U međuvremenu je stupio na snagu Zakon o visokom obrazovanju HNŽ, pa je odlučeno da se ona još jednom razmotri i izvrši njena dopuna.
- Temeljne zadaće SVEMO su organiziranje i provođenje visokog obrazovanja i istraživanja, te prenos znanja i tehnologija na privredu i društvo općenito.
- U Strategiji SVEMO 2012.-2017.g. definirana je misija SVEMO, koja se temelji na tri osnovne značajke :
  1. **Obrazovanje** -zasnovano na izvrsnosti koje je kroz nastavni i istraživački proces usredotočeno na studente na prediplomskom, diplomskom i poslijediplomskom studiju
  2. **Znanstveno-istraživački rad-** utemeljen na izvrsnosti i integriran u obrazovni proces na svim razinama
  3. **Razvoj zajednice-** SVE-MO je osnovni pokretač ukupnog ekonomskog, kulturnog i društvenog razvijanja na području regije, ali i na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- Definirana je vizija SVEMO, da se razvije u savremenu visoko-obrazovnu ustanovu uključenu u evropski visokoobrazovni i istraživački prostor.
- Definirano je osam strateških ciljeva koji proizilaze iz misije, vizije i SWOT analize Sveučilišta i obuhvataju sljedeće oblasti: obrazovanje, znanstveno-istraživački rad, razvoj zajednice, organizacijski ustroj i resurse.
- U cilju praćenja ostvarenja strateških ciljeva definirani su zadaci kojima se planira realizirati svaki od strateških ciljeva. Svakom zadatku je pridružen jedan ili više indikatora uspješnosti njegove realizacije, rok izvršenja i odgovorne osobe.

- Članice SVEMO raspravljaju o potrebnim resursima za provedbu Strategije u maju svake godine i o tome obavještavaju Senat. Odgovornost za provedbu Strategije ima menadžment SVEMO i sveučilišnih članica.
- Sve članice o napredovanju i ispunjavanju Strategije izvještavaju Senat jednom godišnje. Definirano je da Senat SVEMO jednom godišnje izvještava javnost, Upravno vijeće Sveučilišta, te osnivače , o napredovanju i ispunjavanju ciljeva strategije.Izvještaji predstavljaju službene dokumente SVEMO Konstatirano je da izvještaji predstavljaju odluke Senata koje su javne i dostupne.
- Postupak donošenja i usvajanja Strategije razvoja SVEMO je putem javne rasprave i formaliziran je, tj. postoji Odluka o formiranju Komisije za izradu Strategije, kao i Odluka Senata o njenom usvajanju , te je javno dostupna na web-stranici.
- Strategija razvoja SVEMO je koncipirana na osnovu iskustava u participiranju u međunarodnim projektima, te na važećem Zakonu o visokom obrazovanju HNŽ i Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju u BiH.
- Strategija je donešena u decembru 2012.g., što je prije donošenja Izmjena o Zakonu o visokom obrazovanju HNŽ i Statuta SVEMO 2013.g.
- Kao strateško opredjeljenje je navedena funkcionalna integracija vezana za jedinstveno i usklađeno djelovanje organizacionih jedinica u pogledu akademskih pitanja, naučnog istraživanja, finansijskog poslovanja, pravnog prometa, informacionog sistema i drugih pitanja.

Preporuke:

Podkriteriji: 1.2.; 1.3;

1.Neophodno je redefinirati Strategiju i strateške ciljeve u skladu sa Izmjenama Zakona o visokom obrazovanju HNŽ i Statuta SVEMO, tj. u skladu sa promjenom organizacijske strukture ka funkcionalno-integrисаном univerzitetu. Fokus nove Strategije treba biti jačanje integrativnih funkcija SVEMO, razvoj svih procesa (NIR/UIR, razvoj kadrova, bolonjski proces itd.)

2. Prilikom izrade sljedeće Strategije, treba voditi računa da se obave temeljite konsultacije i aktivno učešće svih aktera (unutarnjih i vanjskih- predstavnika privrednog okruženja i asocijacije alumni).
3. Procedure praćenja i realizacije strateških ciljeva i akcijskih planova, trebaju biti definirane i predmet monitoringa Ureda za osiguranje kvaliteta SVEMO, kao i mјere, koje se poduzimaju u slučaju ne ispunjenja strateških ciljeva i planova.
4. Svi univerzitetски planovi trebaju imati izvor u Strategiji (investicije, plan upisa studenata, otvaranje novih odsjeka, fakulteta, institute, implementacija bolonjskog procesa, treći ciklus itd.). Strateški planovi razvoja organizacionih jedinica moraju biti u skladu sa strateškim planom razvoja integrisanog univerziteta.
5. Neophodno je redovno godišnje izrađivati izvještaje o provedbi strategije sveučilišta, kao dokumente SVEMO i verificirati ih na Senatu SVEMO, i prezentirati ih unutarnjim i vanjskim akterima.

Procjena ispunjenosti pod kriterij 1.1.

Potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 1.2.

Znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 1.3.

Znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 1. ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 2 UPRAVLJANJE , UNUTRAŠNJE OSIGURANJE KVALITETA I KULTURA KVALITETA

Podkriterij 2.1. VSŠU ima efikasnu organizacionu i upravljačku strukturu koje su formalizirane pravnim aktima

Podkriterij 2.2. VSŠU promovira kulturu kvaliteta, razvija sveobuhvatan i efikasan sistem za unutrašnje osiguranje kvaliteta u cilju poboljšanja nastave, naučno-istraživačkog rada, te procesa upravljanja i administracije

Podkriterij 2.3. Politika i procedure za unutrašnje osiguranje kvaliteta definirani su formalno donesenim aktom

Podkriterij 2.4. VSŠU ima formalno tijelo za osiguranje kvaliteta čija je uloga, odgovornosti i aktivnosti jasno utvrđena pravnim aktima

Podkriterij 2.5. Uloga studenata sva tri ciklusa u upravljanju VSŠU i u sistemu unutrašnjeg osiguranja kvaliteta je jasno i institucionalno definirana

Stajališta i komentari:

- Svi akti o ustroju, organizaciji i upravljanju fakultetima SVEMO usvojeni su na naučno-nastavnim vijećima fakulteta, Senatu i Upravnom vijeću SVEMO.
- SVEMO je u procesu integracije, u smislu da su fakulteti pravne osobe, kao i Sveučilište, te je u toku tranzicija ka funkcionalno integrисаном sveučilištu, prema modelu koji se još treba definirati. U skladu s tim su definirane i ingerencije i poslovne procedure .
- Usvajanjem Okvirnog zakona o VO BiH i Zakona o VO HNŽ stvorile su se pretpostavke za izgradnju integriranog Sveučilišta.
- Statutom SVEMO definirane su upravljačka i rukovodna tijela sveučilišta i članica i njihove nadležnosti i način izbora.
- Sveučilištem upravlja Upravno vijeće , koje broji 9 članova (5 predstavnika županijskih tijela vlasti, utežitelja i finansijera SVEMO, a 4 predstavnika sveučilišta).
- Sveučilištem rukovodi rektor sa saradnicima (2 prorektora, generalni tajnik).
- U okviru Sveučilišta postoje i stručne službe koje obavljaju administrativne poslove.
- Najviše akademsko tijelo SVEMO je Senat, kojeg čine predstavnici fakulteta (dekan), prorektori, rektor, predstavnici studenata, koje predlaže Studentski zbor (2 predstavnika)
- Razvoju sistema osiguranja kvaliteta na SVEMO značajno su doprinjeli i međunarodni projekti u kojima su sudjelovali predstavnici Sveučilišta. (TEMPUS projekti, WUS-Austria-2004.g.)
- Ured za osiguranje kvaliteta je ustanovljen, opremljen i obučeno je osoblje u rektoratu i u sastavnicama SVEMO.

- Menadžment SVEMO se opredijelio za izgradnju funkcionalnog sistema osiguranja kvaliteta, koji se zasniva na sljedećim aktivnostima:
  1. Izrada strategije razvoja sistema osiguranja kvaliteta
  2. Izjava o politici kvaliteta
  3. Pravilnik o osiguranju sistema kvaliteta
  4. Izrada Priručnika o osiguranju kvaliteta
  5. Vodič o osiguranju kvaliteta za nastavnike i studente
  6. Izrada web stranice sistema osiguranja kvaliteta
  7. Formiranje ustrojbenih jedinica za osiguranje kvaliteta
  8. Odbor za upravljanje i unapređenje kvaliteta.
- U strategiji sistema osiguranja kvaliteta na SVEMO, definirana je njegova misija, ciljevi, organizacijska struktura, korisnici sistema i područje vrednovanja.
- Misija sistema osiguranja kvaliteta je u skladu sa misijom SVEMO, sa trajnim opredijeljenjem o unapređenju kvaliteta obrazovanja studenata i uključivanju u jedinstven prostor visokog obrazovanja.
- Od 2001.g.djeluje Etičko vijeće, a pravila etičkog ponašanja osoblja i studenata su definirana u Etičkom kodeksu.
- U Priručniku za osiguranje kvalitete detaljno su razrađene procedure unutarnjeg osiguranja kvaliteta, koje se odnose na:
  - evaluaciju nastave od strane studenata
  - ispitanje nastavnih metoda
  - ispitanje rada stručnih službi
  - ispitanje poslodavaca
  - ispitanje završenih studenata
  - ispitanje uspješnosti studiranja
  - socio-ekomska obilježja studenata
  - analiza uzroka neuspješnog studiranja
- Na SVEMO je sistem internog osiguranja kvaliteta uveden na nivou svih članica i Sveučilišta od akademiske 2007/2008, a održavaju se radionice i

praktikumi za nastavno osoblje, administrativno osoblje, studente, upravu i društvenu zajednicu.

- Odgovornost za implementaciju i provedbu sistema snose članice SVEMO na kojima se odvija obrazovni proces.
- Ovaj se proces temelji na : planiranju, primjeni evaluacije, poduzimanju mjera, što čini neprekinuti proces.
- Navedeni su dokumenti na kojima se temelji politika i procedure za unutarnje osiguranje kvaliteta:
  1. Statut SVEMO
  2. Odluka Sveučilišta o uspostavljanju sistema osiguranja kvaliteta na razini SVEMO
  3. Odluka Senata Sveučilišta o uspostavljanju sistema osig.kvaliteta na nivou SVEMO
  4. Odluka Senata Sveučilišta o osnivanju sveučilišnog ureda za osiguranje kvaliteta
  5. Izjava o politici osig.kvaliteta na SVEMO
  6. Strategija osiguranja kvaliteta na SVEMO
- Dokumenti sistema za osiguranje kvaliteta, koji definiraju ustroj, djelovanje, područja vrednovanja sistema za osiguranje kvaliteta SVEMO su:
  1. Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osig.kvalitete na SVEMO
  2. Vodič kroz osiguranje kvalitete SVEMO
  3. Priručnik o osiguranju kvalitete SVEMO
- 2. Upute za samoanalizu studija i upute za izradu samoevaluacije SVEMO
- Institucionalno i sistemsko praćenje kvaliteta počinje od 2004.g., a utemeljeno je i na preporukama institucionalne procjene EUA-tima.
- 2005.g. je formirano Povjerenstvo za osiguranje kvaliteta na nivou Sveučilišta.
- 2006.g. je uspostavljen i opremljen Ured za osiguranje kvaliteta i imenovan koordinator za osiguranje kvaliteta na Sveučilištu.
- Od 2008.g. organizacija sistema osiguranja i unapređenja kvaliteta SVEMO čine: Odbor za unapređenje i osiguranje kvalitete ,Ured za osiguranje kvaliteta.

- U sastavu Ureda za osiguranje kvaliteta se nalazi Služba za praćenje i unapređenje studiranja; Služba za odnose sa studentima.
- Senat SVEMO imenuje Odbor za unapređenje i osiguranje kvaliteta visokog obrazovanja.
- Sastav Odbora čine predstavnici nastavnika sastavnica sveučilišta, administrativnog osoblja, studenata i vanjskih korisnika, a definiran je Pravilnikom o ustroju i djelovanju sistema za osiguranje kvaliteta SVEMO.
- Nadležnosti Odbora za osiguranje kvaliteta SVEMO su:
  1. prati i nadzire sistem kvaliteta sveučilišta
  2. provodi strateško planiranje i donosi odluke o smjernicama i postupcima osiguranja i unapređenja kvaliteta
  3. odbor predlaže rektoru i Senatu projekte i aktivnosti, te potiče inovacije i razvoj.
- Ured za unapređenje i osiguranje kvaliteta u svom radu sarađuje sa svim članicama Sveučilišta i realizira sljedeće zadatke:
  1. Stvaranje mreže za osiguranje i unapređenje kvaliteta na sveučilištu i integriranja sveučilišta u državnu mrežu za unapređenje kvaliteta.
  2. Provedba razvojnih programa
  3. Utvrđivanje indikatora kvaliteta i organiziranje sustavnog praćenja
  4. Definiranje standarda i kriterija kvalitetnog funkcioniranja sastavnica sveučilišta
  5. Provođenje analize i prikupljanje informacija o kvalitetu od svih korisnika sistema
  6. Istraživanje uzroka nekvalitetnog, neefikasnog i predugog studiranja
  7. Osiguravanje povratne informacije od studenata i usmjeravanje njihovih sugestija, prijedloga i kritika
  8. Stručno usavršavanje nastavnika, saradnika, administrativnog osoblja.
- Ured za osiguranje kvaliteta izrađuje godišnji i dugoročni plan aktivnosti kojeg predstavlja Odboru i podnosi Senatu. Ured podnosi Senatu Izvještaj o radu jednom godišnje.

- Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ i Statutom SVEMO 2013.g. je definirana zastupljenost studenata u Naučno nastavnim vijećima fakulteta, Senatu SVEMO i drugim upravljačkim tijelima SVEMO.
- Studenti na SVEMO su organizirani u Studentski zbor SVEMO. To je krovna organizacija studenata koja ima svoje podružnice na članicama SVEMO.
- Studentskim Zborom rukovodi predsjedništvo koje broji 22 člana. Predstavnici studenata su članovi akademskih i upravljačkih tijela na sveučilištu. Dat je shematski prikaz uključenosti studenata u akademska i upravljačka tijela
- Na SVEMO se redovito provodi vrednovanje kvaliteta nastave od strane studenata kroz studentske ankete. Metodologija provođenja studentskih anketa je definirana Priručnikom o osiguranju kvaliteta i Pravilnikom o studentskoj anketi.
- Studentska anketna metoda se provodi dva puta godišnje, a rezultati anketa su internog karaktera i dostupni su rukovodnim tijelima članica i nastavnom osoblju i predstavnicima studenata.
- Na temelju rezultata ankete poduzimaju se konkretnе mjere za poboljšanje kvaliteta nastave na članicama sveučilišta.
- Preovladava stav i očekivanje da će sa usvajanjem Statuta SVEMO 2013.g., to biti snažna motivacija za ispunjenje strateških ciljeva.
- Iznesena je konstatacija da postoji zabrinutost i dileme kod nekih članica kada je u pitanju finansijska i poslovna integracija. Iznesen je stav da je cilj postizanje tzv. funkcionalne integracije resursa i upravljačkih funkcija.
- Postoje zakonske i statutarne odredbe o načinu izbora rukovodnih struktura, kao i organizaciona i upravljačka struktura, u skladu sa važećim zakonima i Statutom SVEMO.
- Najviše stručno akademsko tijelo je Senat, kojim predsjedava rektor. Na nižem nivou su uspostavljena znanstvena vijeća organizacionih jedinica.
- Iskazana je svijest da je upravljanje kvalitetom ključni institucionalni mehanizam koji omogućuje menadžmentu univerziteta da na osnovu usvojene Strategije razvoja, sistemski prati, koordinira, vrednuje i kontinuirano poboljšava

sve procese rada na univerzitetu, te osiguranjem i kontrolom kvaliteta procesa i usluga postiže dosljedan kvalitet.

- Sistem osiguranja kvaliteta (QA) na SVEMO karakterizira postojanje politike kvaliteta, usvojen Pravilnik o upravljanju kvalitetom na SVEMO; definirane politike i procedure koje realizuje Odbor za kvalitet kao i uredi osiguranja kvaliteta na organizacionim jedinicama.
- Statut SVEMO i Strategija razvoja SVEMO osiguravaju dovoljnu formalnu osnovu za dalji razvoj politika osiguranja kvaliteta .
- Na SVEMO je urađen prethodni izvještaja o samoevaluaciji 2011.g., čiji podaci su poslužili kao ulazni podaci za Samoevaluacijsko izvješće 2014.Evaluacija nastavnog procesa kroz studentske ankete se provodi redovno na članicama SVEMO.

Preporuke:

Podkriterij: 2.4.

1. Indikatori uspješnosti rada (KPI) trebaju biti redovno prikupljani od strane članica SVEMO i prezentovani znanstvenim vijećima i Senatu SVEMO.

Neophodno je definirati mehanizme i aktivnosti koje se poduzimaju kao rezultat svih analiza, kao i mјere koje se poduzimaju za poboljšanje efikasnosti rada, kao i ishode provedbe tih aktivnosti.

2. Neophodno je koristiti sistem osiguranja kvaliteta (QA) na SVEMO u cilju poboljšanja NIR/UIR-a , procesa upravljanja SVEMO i rada administracije, kao i pratiti razvoj sistema osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju i vršiti njegovo unapređenje u skladu sa međunarodnom praksom u svim segmentima,a u skladu sa važećom legislativom.

Procjena ispunjenosti pod kriterij 2.1.	potpuno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 2.2.	potpuno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 2.3.	potpuno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 2.4.	znatno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 2.5.	potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 2: POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 3

PROCEDURE ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

Podkriterij 3.1. Procedure za predlaganje, prihvatanje, praćenje i provođenje studijskih programa su uspostavljene i primjenjuju se za svaki studijski program.

One posebno reguliraju:

- a. Naziv i ciljeve studijskog programa
- b. Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet
- c. Uslove za upis na studijski program
- d. Vrstu studija i način izvođenja
- e. Bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu shodno ECTS-u
- f. Način ocjenjivanja na predmetu
- g. Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa

Podkriterij 3.2. VSŠU analizira i kontinuirano teži unapređenju studijskih programa

Stajališta i komentari:

- SVEMO ima jasne procedure kojima je regulirana izrada, predlaganje i usvajanje nastavnih planova i programa za studijske programe.
- Ove procedure su definirane aktima Sveučilišta, kao Priručnikom za izradu nastavnih planova i programa, Statuta Sveučilišta i reguliraju:
  - a. Naziv i ciljeve studijskih programa
  - b. Ishode učenja iskazane za ukupnu kvalifikaciju i za svaki predmet
  - c. Uvjete za upis na studijski program
  - d. Vrstu studija i način izvođenja
  - e. Vrijednosti ECTS-a
  - f. Način ocjenjivanja na predmetu
  - g. Relevantnost kvalifikacija osoblja i resursa

Na SVEMO se nastava izvodi na 71 studijskom programu I ciklusa; 72 studijska programa II ciklusa; 6 integriranih studijskih programa i 11 doktorskih studija.

Nastava se izvodi kroz:

1. Obavezne kolegije
  2. Izborne kolegije
  3. Seminare
  4. Praksu
  5. Terensku nastavu
  6. Kliničke vježbe
- Nastavnim planom i programom utvrđeni su obavezni i izborni kolegiji, redoslijed njihovog izvođenja; ECTS-bodovi; obavezna i dopunska literatura; način polaganja ispita i metode nastave.
  - Preddiplomski studij se završava izradom i odbranom završnog rada, a diplomski studij izradom i odbranom magistarskog rada pred stručnim povjerenstvom. Za svaki studijski program su definirani ishodi učenja i kompetencije.
  - Za predmete su izrađeni silabusi koji sadrže detaljno razrađene informacije o načinu izvođenja i polaganja kolegija, sadržaju, broju ECTS-a, obaveznoj i dodatnoj literaturi.
  - Popis studijskih programa na SVEMO dostupan je u elektronskom obliku na web stranici svake članice. Link do web stranica članica je preko službene stranice Sveučilišta.
  - Veličine grupe za izvođenje teorijske i praktične nastave su u skladu sa minimalnim standardima i normativima.

Nastavni proces i metode edukacije

Nastavni programi studija na SVE-MO su koncipirani tako da zadovolje sljedeće ciljeve:

- 1.Izjednačavanje nazivnog i efektivnog trajanja studija
- 2.Racionalizacija opterećenja studenata nastavom i ispitima

3. Prilagođenost zahtjevima tržišta rada kod nas i u inozemstvu

4. Atraktivnost studija za nove studente

- Uspostavljen je sistem osiguranja kvaliteta i to: četverogodišnji-kojim su članice SVEMO obavezne svake 3 godine obaviti analizu postojećih planova i programa i izvršiti njihovo inoviranje.
- Bodovanje se vrši „odozgo prema dolje“, normiranjem jednog semestra na 30 bodova.
- Vrši se kontinuirana provjera znanja u toku semestra. Završni rad (preddiplomski ili diplomski) se upisuje kao predmet u završnom semestru studija.
- Studenti preddiplomskog i diplomskog studija mogu birati veći broj (do 6) izbornih kolegija. Studenti mogu birati i kolegije sa drugih studija na SVEMO.
- U toku preddiplomskih i diplomskih studija studenti trebaju izraditi najmanje jedan projekt interdisciplinarnog karaktera.
- Nastavni planovi i programi studija su izrađeni u skladu sa preporukama inozemnih agencija za akreditaciju poput ABET i ASIIN.
- Uvođenjem doktorskih studija na većini organizacionih jedinica SVEMO, studentima je pružena mogućnost cjelokupnog obrazovanja na SVEMO, ali su stvorene i prepostavke za stvaranje vlastitog kadra iz ovih područja.
- Nove didaktičke metode, poput e-učenja, učenja na daljinu, su uvedene na većini fakulteta, s tim da je stupanj njihove stvarne primjene različit od fakulteta do fakulteta.
- Na Ekonomskom i Fakultetu strojarstva i računarstva nivo primjene različitih oblika e-učenja je zadovoljavajući i u porastu. Preko 3000 sati predavanja se realizira video-konferencijskim sistemom na Fakultetu strojarstva i računarstva.
- Nastavni materijali su studentima dostupni putem web-a i na studentskim portalima. Koriste se savremeni IT alati poput Moodle-a.
- U koncipiranju nastavnih planova utiču korisnici, bilo da se radi o studentima, bilo o institucijama koje zapošljavaju završene studente.

- Uvođenje novih predmeta na postojeće studije ili novih smjerova studija je moguće ako za to potrebu iskažu gospodarski subjekti u okruženju.
- Sistem osiguranja kvaliteta sveučilišta obuhvata i ispitivanje poslodavaca i završenih studenata u sklopu aktivnosti Ureda za osiguranje kvaliteta.
- Detaljne odredbe o studijskim programima i planovima su date u Zakonu o visokom obrazovanju HNŽ, kao i u skladu sa Statutom SVEMO. Senat SVEMO utvrđuje nastavne planove i programe.
- Statut SVEMO propisuje da je za realizaciju studijskih programa odgovoran Univerzitet, odnosno fakulteti/akademije, a definirani su i osnovni principi , pravila, organizacija i uslovi upisa na studijske programe.
- Prema odredbama Statuta SVEMO, nastavne planove predlažu fakulteti /akademije, a donosi ih Senat. Provodenje nastavnog programa prate znanstvena vijeća, a izmjene i dopune nastavnog programa se vrše na način na koji se vrši i njihovo donošenje.
- Od svakog fakulteta se traži da ima utvrđene procedure za predlaganje novih studijskih programa, te procedure za praćenje provođenja svih aktivnih studijskih programa, a procedurama se reguliraju od pitanja pod 3.1. od „a“ do“ g“. Ovi elementi pripadaju domenu interne evaluacije studijskih programa , koje se provode na fakultetima i akademijama kao organizacionim jedinicama.
- U skladu sa Statutom SVEMO definira se vrednovanje ECTS bodovima (1 sat = 25 sati opterećenja studenata ili 30).
- Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ i Statutom SVEMO predviđene su evaluacije , izmjene i dopune studijskih programa najmanje jedanput po isteku trajanja ciklusa studija,što se provodi na SVEMO.
- SVEMO je pravilima studiranja za I, II i III ciklus utvrdio bitne elemente, procedure predlaganja, usvajanja i realizacije studijskih programa.
- Fakulteti i akademije čine nastavne planove i programe dostupnim javnosti,ali postoje značajne razlike od jedne do druge organizacione jedinice, (bručoški vodiči, informacioni paketi ili samo na web-stranici).

Preporuke:

Podkriterij : 3.2.

- 1. Razmotriti mogućnost razvijanja interdisciplinarnih studijskih programa, koji bi doprinjeli većoj zapošljivosti i sticanju poduzetničkih vještina za pokretanje vlastitih biznisa.*
- 2. Povećati obim studentske prakse u preduzećima i javnom sektoru, i angažovati stručnjake iz prakse kao gostujuće profesore. Otvorenost prema vanjskim stakeholder-ima (poslodavci, tržište rada, alumni) u procesu donošenja i revidiranja studijskih programa.*
- 3. Definirati procedure revizije i praćenja realizacije svakog studijskog programa, te povećati obim nastavnih materijala na web-stranicama članica SVEMO.*
Analizirati mjere koje se poduzimaju kao rezultat praćenja kvaliteta i strukture upisanih studenata, (prolaznost po studijskim godinama studijskih programa, prosječno trajanje studija, procenat ispisivanja/odustajanja), i elaborirati na koji način utiču na poboljšanje efikasnosti studiranja.
- 4. Vršiti kontinuirani monitoring alociranja ECTS bodova u skladu sa opterećenjem studenata, putem anketiranja studenata.*
- 5. Ishodi učenja trebaju biti dati u silabusima nastavnih programa i dostupni na svim web-stranicama članica SVEMO*

Procjena ispunjenosti podkriterija3.1.   potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija3.2.   znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 3: POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 4 PROCEDURE ZA OCJENJIVANJE STUDENATA

Podkriterij 4.1. VSŠU ima i provodi procedure koje osiguravaju fair, transparentno i konzistentno ocjenjivanje studenata utvrđene formalnim aktom koje usvaja Senat.

Podkriterij 4.2. VSŠU kontinuirano prikuplja podatke i analizira uspjeh studenata (analiza prolaznosti) na nivou studijskog programa i VSŠU, te preduzima aktivnosti na unapređenju uspjeha studenata.

Stajališta i komentari:

- Pravilnikom o studiranju SVEMO uređuju se pravila studiranja za redovne i vanredne studente na sveučilišnim studijama (prediplomskim, diplomskim, te stručnim studijama), koje se izvode na SVEMO.
- Objasnjen je način realizacije ispita. Prijava ispita na svim članicama SVEMO je moguća putem Informacijskog sistema sveučilišta (ISS) od akademske 2013/2014.
- Način polaganja ispita je za svaki pojedini kolegij definiran nastavnim programom.
- Dat je prikaz sistema ocjenjivanja. Analiza rezultata ispitnih rokova je u nadležnosti Ureda za osiguranje kvaliteta članica sveučilišta, jer je SVEMO u procesu integracije, a podaci se prikupljaju ručno na nekim članicama i putem ISS-a za studente koji su uneseni u sistem.
- Različita je dinamika primjene ISS na članicama SVEMO, očekuje se da će od akademske 2017/2018 biti moguća kvalitetnija obrada podataka.
- Na kraju svakog ispitnog roka provodi se analiza prolaznosti studenata.
- Rezultati analize se razmatraju na naučno-nastavnim vijećima članica sveučilišta, a izvještaji se dostavljaju Senatu sveučilišta.
- Dat je dijagram prolaznosti studenata po godinama po članicama SVEMO.
- Na nivou sveučilišta se donose opće preporuke za sve članice, dok svaka članica donosi preporuke za poboljšanje kvaliteta studiranja.

- Osiguranje transparentnosti, konzistentnosti ispitivanja i ocjenjivanja rada studenata i procesi evaluacije, definirani su Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ, Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u BiH, statutom SVEMO i drugim aktima.
- Postupak ispitivanja i ocjenjivanja, te konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, se vrednuje i ocjenjuje skalom ocjenjivanja uporedivom sa ECTS-sistemom.
- Rad studenata se prati i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra, svaki oblik aktivnosti se boduje, kao i provjere znanja a, na završnom ispitu se utvrđuje konačna ocjena. Svi oblici provjere znanja su javni.
- Način ocjenjivanja je dat putem javne objave na i-net stranici članica SVEMO u pisanom obliku u okviru silabusa predmeta, te usmeno na predavanjima.
- Konačna ocjena se upisuje u centralnu bazu podataka (Informacioni sistem studentskih službi-ISS).
- Vijeća fakulteta /akademija SVEMO, kroz usvajanje studijskih programa, utvrdila su oblike provjere znanja, kao i strukturu skale bodovanja iz svakog nastavnog predmeta.
- Rasporedi ispita sa terminima, lokacijom i imenom ispitivača, utvrđuju se početkom semestra i javno se objavljuju.
- Trebalo bi detaljnije objasniti žalbeni postupak, uvid u ispitne radove , procedure za podnošenje i rješavanje žalbi studenata, kao i mogućnost komisijskog ispita.
- Web-pristup informacijama o rezultatima ispita se realizira putem informacionog sistema studentskih službi (ISS), rezultati se objavljuju na oglasnim pločama fakulteta.
- Putem ISS-a SVEMO, moguće je praćenje i prezentacija statističkih podataka o broju studenata koji su položili ispit, procentima prolaznosti, kao i prosječnoj ocjeni, što omogućava kontinuirano praćenje prolaznosti studenata, kao i mogućnosti efikasne analize, ali se ovi kapaciteti sistema ne koriste u potpunosti.

Preporuke:

Podkriteriji 4.1 ; 4.2

- 1. Trebalo bi jednoobrazno definirati i formalizirati žalbeni postupak, uvid u ispitne radove, procedure za podnošenje i rješavanje žalbi studenata, kao i mogućnost održavanja komisijskog ispita.*
- 2. SVEMO koristi integrirani informacioni sistem studentskih službi (ISS), što omogućava detaljne analize prolaznosti studenata i drugih indikatora uspješnosti studij. U cilju definiranja mjera poboljšanja efikasnosti studija i praćenja njihove implementacije, treba upotpunosti iskoristiti sve kapacitete ISS sistema na svim članicama SVEMO i ujednačiti obim primjene ISS sistema, da bi se adekvatnije definirale i pratile mjere poboljšanja efikasnosti studija.*

Procjena ispunjenosti podkriterija 4.1. znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 4.2. znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 4: ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 5 LJUDSKI RESURSI

Podkriterij 5.1. VSŠU osigurava dovoljan broj kvalificiranog nastavnog osoblja (nastavnici i saradnici) kako bi postigla obrazovne ciljeve, uspostavila i nadzirala akademska pravila i osigurala održivost svojih studijskih programa. Na svakom studijskom program na VSŠU je zaposlen dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom radnom odnosu s punim radnim vremenom, kako bi se osigurali kvalitet i kontinuitet učenja i podstakli vanjski saradnici da se uključe u akademske procese. VSŠU zapošljava dovoljan broj saradnika i / ili naučnih asistenata, kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra.

Podkriterij 5.2. VSŠU ima politiku usavršavanja nastavnog kadra, omogućujući im stručno i naučno usavršavanje

Podkriterij 5.3. VSŠU jednom godišnje prezentira publikacije vlastitog nastavnog kadra realizirane u posljednjoj akademskoj godini (nazivi radova sa posebnim naglaskom relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani, objavljene knjige i sl.) VSŠU ima procedure za izdavanje knjiga i udžbenika

Podkriterij 5.4. Procedure za izbor i napredovanje nastavnog kadra utvrđuju se unaprijed, javno su dostupne i usklađene sa važećim zakonskim regulativama. Sastav komisije za izbor u zvanje je kompetentan u naučnoj oblasti (poljima i granama) u kojoj prijavljeni kandidat traži izbor u zvanje.

Podkriterij 5.5. VSŠU redovno analizira starosnu strukturu nastavnog kadra, odnos vlastitog i gostujućeg kadra, kvalifikacije nastavnog kadra na svim studijskim programima, a posebno na uskostručnim predmetima.

Podkriterij 5.6. VSŠU zapošjava dovoljan broj administrativnog i pomoćnog osoblja kako bi osigurala redovno provođenje djelatnosti, te osigurava njihovu obuku, usavršavanje i ocjenjivanje (evaluaciju).

Stajališta i komentari:

- Postupak izbora u znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja provodi se na temelju javnog natječaja. Opći uvjeti za izbor u pojedina zvanja utvrđeni su Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ, Statutom SVEMO, i Pravilnikom o minimalnim uvjetima za izbor u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja.
- Na članicama SVEMO je zaposleno ukupno 305 nastavnika u znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim zvanjima. Omjer stalno zaposlenog i gostujućeg nastavnog kadra na sveučilištu je 1:2,4, odnosno 305 stalno zaposlenih naspram 734 gostujuća nastavnika.
- 124 nastavnika učestvuju u izvođenju nastave na drugim članicama Sveučilišta, a stalno su zaposleni na jednoj članici.
- Na studiju medicine i zdravstvenim studijama, većinom je angažovan gostujući kadar, koji je stalno zaposlen na sveučilišnim kliničkim bolnicama u zemlji i inozemstvu.

- Predstavnici SVEMO sudjeluju na svim značajnim domaćim i međunarodnim skupovima.
- Troškove objavljivanja radova i knjiga, kao i sudjelovanje na međunarodnim konferencijama, simpozijima i skupovima, snose neke članice sveučilišta.
- Nastavno osoblje koristi i sredstva koja se dodjeljuju od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, kao i sredstva osigurana iz različitih projekata i saradnje sa privredom.
- Navedene su međunarodne znanstvene konferencije koje organiziraju članice SVEMO.
  - Iznesena je konstatacija da naučno-istraživački rad sveučilišta nije na zavidnoj razini- što je opća karakteristika u BH akademskoj zajednici, to jest nepostojanje finansijskih sredstava za naučno-istraživački rad na svim nivoima u državi.
  - Pitanje institucionalnog i organiziranog finansiranja naučno-istraživačkog rada nije riješeno ne samo na nivou hercegovačke županije, nego i na nivou države.
  - Pojedini fakulteti su svojim sredstvima i sredstvima ostvarenim kroz različite međunarodne projekte uspjeli nabaviti istraživačku opremu, koju osim nastavnog osoblja koriste i studenti poslijediplomske studije.
  - Članice SVEMO jednom godišnje dostavljaju Izvještaje na Rektorat sveučilišta o publicistici nastavnog osoblja. Svi projekti (međunarodni i domaći) , koji se prijavljuju na nivou sveučilišta ili članica, dostavljaju se u rektorat, o čemu se vodi evidencija.
  - Za svaku sveučilišnu knjigu, udžbenik ili monografiju se traži saglasnost Senata za njeno objavljivanje, što je regulisano Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti.
  - Jednom godišnje se organizira promocija SVEMO.
  - Dat je popis sveučilišnih udžbenika, čiji je izdavač SVEMO, kao i broj objavljenih radova po članicama SVEMO, uz konstataciju da to nije potpun spisak aktivnosti u NIR/UIR.

- Postupak izbora u znanstveno-nastavna, nastavna i umjetnička zvanja, se provodi na temelju javnog konkursa. Opći uvjeti za izbor u pojedina zvanja utvrđeni su Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ, Statutom Sveučilišta i Pravilnikom o minimalnim uvjetima za izboru znanstveno-nastavna i umjetnička zvanja. Odluku o izboru donosi Senat SVE-MO.
- Svaka članica SVE-MO vodi svoju kadrovsku bazu, a podaci se jednom godišnje dostavljaju u Rektorat Sveučilišta, gdje se u Uredu za osiguranje kvaliteta analiziraju. Od iduće akademske godine se planira dobivanje podataka direktno iz informacionog sistema sveučilišta, ISS-a.
- Analiza kadrova obuhvaća: analizu nastavnog osoblja po zvanjima, starosnu strukturu, spolnu strukturu, omjer nastavnika i saradnika, omjer stalno uposlenog i gostujućeg nastavnog osoblja, omjer nastavnog osoblja i studenata.
- Ove analize se jednom godišnje prezentiraju Senatu Sveučilišta i na temelju njih se pravi plan razvoja kadrova po članicama, a samim tim i za Sveučilište.
- Finansijska situacija utiče na prijem novih kadrova, taj je broj i dalje nedovoljan.
- Problem nastavnog osoblja se nastoji sistemski riješiti na nivou članica Sveučilišta kroz redovno planiranje ljudskih resursa, ali primarno zavisi od stabilnog i doстатног finansiranja od strane osnivača.
- Dat je shematski prikaz starosne strukture nastavnog osoblja na SVEMO.
- Plan pokrivenosti nastave se definira prije početka akademske godine. Pokrivenost nastave je dostupna studentima na web stranicama fakulteta, a objavljuje se u publikaciji pod nazivom „Red predavanja“.
- Ukupan broj neakademskog kadra na SVEMO je 188 (63 VSS; 28 VŠS; 76 SSS; 21 NK). Broj i kvalifikacije administrativnog kadra zadovoljavaju potrebe tekućih poslova.
- Predviđeno je zapošljavanje novog kadra na nivou Sveučilišta postupno, kako se budu formirale zajedničke službe u procesu integracije sveučilišta.

- Obavljaju se aktivnosti edukacija neakademskog kadra, i to: pojađanje seminara i obuke (finansije, tečajevi engleskog jezika, informatike, treninzi o Bolonjskom procesu i osiguranju kvaliteta itd).
- Evaluacija rada stručnih službi na članicama SVEMO od strane studenata se redovito provodi svake dvije godine. Dati su rezultati ankete o kvaliteti stručnih službi sveučilišta.
- Iznesena je konstatacija da je na svakom studijskom programu na VSŠU angažovan dovoljan broj nastavnog osoblja u stalnom radnom odnosu i gostujućih nastavnika, sa zadovoljavajućim omjerom redovnih profesora, vanrednih profesora i docenata, koji izvodi studijske programe.
- VSŠU- zapošjava zadovoljavajući broj saradnika i/ili naučnih asistenata kako bi osigurala kontinuitet akademskog napredovanja i razvoj vlastitog kadra.
- Menadžment SVEMO nastoji potencijal ljudskih resursa koncentrirati i usmjeriti u pravcu zadatih strateških ciljeva i to:
  1. osiguranje kvalificiranog i kompetentnog nastavnog kadra u dovolnjem obimu koji omogućava izvršenje nastavnih zadataka i postizanje obrazovnih ciljeva kako bi se postigla održivost studijskih programa
  2. analiza strukture i kompetencija nastavnog osoblja na svim studijskim programima
  3. podrška nastavnom osoblju za stručno i naučno i pedagoško usavršavanje
  4. evaluaciju ukupnog djelovanja nastavnog osoblja
  5. analizu kompetencija administrativnog i tehničkog osoblja.
- Broj nastavnog osoblja u stalnom random odnosu (sa punim radnim vremenom) se povećava – što još uvijek nije dovoljno, ali postoje formalno-budžetska ograničenja kada je u pitanju zapošljavanje nedostajućeg nastavnog kadra.
- Istovremeno se povećao broj viših asistenata i docenata, što znači da dolazi do akademskog napredovanja u viša zvanja.
- U Samoevaluacijskom izvješću je konstatirano da starosna struktura nije povoljna. Konstatirano je da je ukupan broj nastavnog osoblja dovoljan da se realiziraju studijski programi, ali nije optimalan jer je veliki broj gostujućih

nastavnika, što dovodi do povećanja opterećenja broja sati i drugih nastavničkih i saradničkih obaveza.

- Angažiranje novih kadrova zavisi od finansijskih mogućnosti, što je ključni problem, na koji SVEMO ne može uticati. Finansijska neizvjesnost je ključni ograničavajući faktor u optimalnom rješavanju problematike ljudskih resursa.
- Procedura izbora akademskog osoblja je u skladu je sa Zakonom o visokom obrazovanju HNŽ i Statutom SVEMO. Izbor je zasnovan na javnoj i otvorenoj proceduri koja se utvrđuje unaprijed i u skladu sa važećom legislativom.
- U komisijama za izbor u zvanja učestvuju najmanje dva člana iz uže naučne oblasti u kojoj se vrši izbor u nastavno naučno zvanje.
- Fakulteti i akademija imaju jasne procedure dodjele nastavničkog opterećenja (nastava, istraživanje, mentorstvo, konsultacije).
- Procjena SVEMO je da ukupni nastavnički kapacitet SVEMO može i pokriva svu nastavu u 3 ciklusa adekvatno zahtjevima i standardima kvaliteta.
- Na SVEMO je u toku uređenje baze podataka u informacionom sistemu za podršku upravljanju ljudskim resursima, koja evidentira sve aktivnosti nastavnog osoblja relevantne za akademsko napredovanje.
- Povećava se broj mobilnosti nastavnog osoblja u okviru realizacije ERASMUS MUNDUS programa i CEEPUS mreža.
- Članice SVEMO prezentiraju publikacije nastavnog osoblja za posljednju akademsku godinu. Konstatiran je porast broja publikacija, ali neophodno je ove informacije na nivou integrisanog sveučilišta sakupljati i prezentirati sa svim podacima o relevantnosti časopisa i baza.
- Razvijene su procedure izdavanja knjiga i udžbenika. Postoji Izdavački savjet kao stalno tijelo Senata, kao i služba za izdavačku djelatnost.

Preporuke:

Podkriteriji: 5.1; 5.2; 5.3, 5.6

- 1. U pogledu menadžmenta humanih resursa, treba nastaviti politiku zapošljavanja mlađih kadrova, najboljih studenata, a postojeća administrativno-budžetska ograničenja, treba menadžment SVEMO u pregovorima sa Vladom HNZ i Ministarstvom obrazovanja, da insistira na ostvarenju svojih razvojnih ciljeva i obezbjeđivanja resursa potrebnih za angažiranje nedostajućeg akademskog osoblja.**
- 2. Intenzivirati naučno i stručno usavršavanje akademskog osoblja, a Pravilnikom o naučnom usavršavanju akademskog osoblja treba definirati realne i provedive oblike naučnog usavršavanja, utvrđivanja prioriteta i izvještavanja, te nagrade za izuzetan doprinos u nastavnom i u istraživačkom radu.**
- 3. Potrebno je svake godine planirati sredstva i realizirati aktivnosti stručnog usavršavanja, neakademskog osoblja, te sredstva za nagrade za njihov doprinos u radu.**
- 4. Uvesti u praksi redovito prikupljanje podataka o publikacijama nastavnog osoblja SVEMO, na nivou integrisanog sveučilišta, , sa potpunim podacima sa naglaskom na relevantnosti časopisa ili skupa gdje su objavljeni ili prezentirani , a ne samo na brojčanom izražavanju.**

Procjena ispunjenosti podkriterija 5.1.	znatno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 5.2.	znatno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 5.3.	znatno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 5.4.	potpuno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 5.5.	potpuno ispunjen
Procjena ispunjenosti podkriterija 5.6.	znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 5: ZNATNO ISPUNJEN

KRITERIJ 6 KVALITET FIZIČKIH RESURSA

Podkriterij 6.1. VSŠU osigurava dovoljno resursa (učionice, laboratorije i oprema, bibliotečki resursi, kompjuteri, pojedinačni i grupni prostori za učenje i sl.) za čitavo osoblje i upisane studente, kako bi osigurala unapređenje ambijenta i podržala njihovo efikasno korištenje. Adekvatnost resursa za izvođenje studijskih programa, funkcionalnost, starost, ergonomičnost i dostupnost ocjenjuju se kontinuirano internim evaluacijama.

Podkriterij 6.2. VSŠU planira ulaganje finansijskih sredstava, tako da dio godišnjeg prihoda ulaže u poboljšanje fizičkih resursa.

Podkriterij 6.3. VSŠU posjeduje adekvatnu informatičku opremu koja osigurava kvalitetno izvođenje nastave. VSŠU ima pristup internet dostupan studentima.

Podkriterij 6.4. VSŠU ima biblioteku opremljenu potrebnim brojem bibliotečkih jedinica u štampanom i e-obliku i prikladan prostor za normalno korištenje bibliotekarskih usluga.

Stajališta i preporuke:

- Sveučilište odnosno njegove članice raspolaže sa ukupno 50.524, 43 m² korisnog prostora smještenih u četiri lokaliteta u gradu Mostaru, Širokom Brijegu, te dislociranim studijama u Vitezu, Kiseljaku, Livnu, Orašju, Jajcu i Žepču.
- U gradu Mostaru postoje dva kampusa i to Kampus I, gdje su smješteni Ekonomski, Pravni, Građevinski, Filozofski fakultet, Fakultet strojarstva i Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, te Kampus II u Rodoču, koji koriste Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti, Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet.
- Na Širokom Brijegu je Akademija likovnih umjetnosti sa 7.000 m². Dislocirani studiji u Jajcu, Kiseljaku, Orašju i Žepču se izvode u iznajmljenim objektima.

- U zadnjih devet godina Vlada RH je uložila značajna sredstva u infrastrukturu Sveučilišta.
- Površina korisnog prostora u odnosu na broj studenata zadovoljava minimalne standarde i normative u visokom obrazovanju i kreće se od $3,5 \text{ m}^2$ za društvene studije, $9,5 \text{ m}^2$ za tehničke studije, a za studije medicinskih grupacija i akademije likovnih umjetnosti do 20 m^2 .
- Biblioteke na fakultetima i Sveučilištu raspolažu sa cca 1.000 m^2 , sa preko 40.000 bibliotečkih jedinica.
- Vrši se redovno evaluiranje zadovoljstva studenata putem studentske ankete o materijalnim uslovima studiranja.
- U zadnjih deset godina se poboljšava ulaganje u fizičke resurse SVEMO, prvenstveno u prostor, opremu, laboratorije, knjižni fond.
- Četiri članice SVEMO su dobile nove zgrade, čija je izgradnja finansirana sredstvima RH.
- Članice SVEMO su još uvijek pravne osobe, ulaganje u fizičke resurse je isključivo u njihovoj nadležnosti.
- Postoji nesrazmjer u ulaganjima jer sve članice nemaju iste finansijske mogućnosti. Na nivou SVEMO se svake godine izdvajaju sredstva za održavanje i poboljšanje stanja zajedničkih službi poput računarskog centra i sveučilišnih biblioteka.
- Na SVEMO se uvode nove IT tehnologije i opremanje učionica za daljinska predavanja na određenom broju fakulteta (Ekonomski, Medicinski, Fakultet strojarstva).
- Nabavljeni su licencirani softveri, a u porastu je i korištenje e-učenja na većini fakulteta.
- Dostupan je internet i LAN mreža, Wi-Fi, a postoje računarske učionice koje studenti mogu koristiti za pristup i-netu.
- Studentima SVEMO stoje na raspolaganju biblioteke fakulteta i Sveučilišna knjižnica.

- U zadnjih 10 godina fakulteti redovno obavljaju bibliotečki fond novim naslovima.
- U porastu je izdavačka djelatnost na SVEMO, tako da se godišnje izda 50-ak izdanja nastavnika sveučilišta.
- Biblioteke fakulteta i sveučilišna knjižnica imaju zadovoljavajući broj naslova udžbenika, priručnika, časopisa na jezicima naroda BiH, engleskom jeziku i drugim jezicima.
- Konstatirano je da su književnom građom pokrivena sva nastavna područja.
- Studentima je dostupna literatura u elektronskom obliku kroz nastavne materijale na web-stranicama članica Sveučilišta. Sveučilišna knjižnica je član COBISS BiH sistema preko kojeg ima pristup on-line bazi podataka EBSCO.
- Izdavačka djelatnost na SVEMO je definirana Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti.

SVEMO je izdavač dva časopisa „Mostariensia“ za društvene znanosti i „Znanstveni glasnik“ za tehničke znanosti.

- Kod planiranja budžeta članice SVEMO kontinuirano vrše ulaganja u poboljšanje kvaliteta fizičkih resursa, a nabavka računara i opreme, je uglavnom realizirana iz međunarodnih projekata.
- Za poboljšanje kvaliteta postojećih i stvaranja novih kapaciteta, potrebna su značajna finansijska ulaganja, te realizacija razvojnih planova koncipiranih na nivou integrisanog univerziteta.
- SVEMO posjeduje adekvatnu informatičku opremu, postoji i-net konekcija na svim fakultetima i akademiji. Članice SVEMO posjeduju licencirane softverske pakete. Računarske sale su opremljene za učenje na daljinu (Distance Learning, DL) i video konferencije, te postoji određena heterogenost u nivou opremljenosti sala po organizacionim jedinicama kao rezultat dosadašnje organizacione strukture SVEMO.
- Obuka akademskog osoblja i studenata i sticanje informatičkih kompetencija je zadovoljavajuća.

- Značajan dio aktivnosti fakulteta iz grupacije medicinskih nauka se realizira na univerzitetskim klinikama, koje predstavljaju nastavnu bazu za realizaciju nastavnog procesa i naučno-istraživačkog rada u oblasti medicinskih nauka.

Preporuke:

Podkriterij 6.2; 6.4

1. *U cilju podrške i razvoja edukacijskog i istraživačkog procesa na SVEMO, kao i postizanja standarda (definiranih zakonima i međunarodnim standardima), neophodno je izraditi detaljne kapitalne planove izgradnje infrastrukturnih objekata i opremanja, vodeći računa o integrativnoj politici racionalnog korištenja prostora i opreme za sve organizacione jedinice SVEMO.*
2. *Za poboljšanje kvaliteta postojećih i stvaranja novih kapaciteta, potrebna su značajna finansijska ulaganja, te realizacija razvojnih planova koncipirana na nivou integrisanog univerziteta, realizacija izgradnje univerzitetske biblioteke kao bitnog integrativnog segmenta institucije, te kontinuirano unapređivanje fizičkih resursa, nabavke opreme za NIR/UIR; literature- neophodno je nabaviti publikacije novijeg datuma kao obaveznu literaturu navedenu u silabusima predmeta, dostupnu u bibliotekama SVEMO.*
3. *Neophodno je izvršiti analizu finansijskih ulaganja i definirati plan kapitalnih ulaganja i ulaganja u opremu na nivou integrisanog SVEMO.*

Procjena ispunjenosti podkriterija 6.1. potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 6.2. znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 6.3. potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 6.4. znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 6: POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 7   INFORMACIONI SISTEMI

Podkriterij 7.1. VSŠU prikuplja, analizira i koristi informacije relevantne za unapređenje svojih aktivnosti, nastavnih i istraživačkih, kao i poslovno administrativnih.

Podkriterij 7.2. VSŠU ima informacione sisteme koji omogućavaju precizne analize prolaznosti studenata za svaki predmet, godinu i studijski program po ispitnim rokovima, omjera nastavnika i studenata itd., na bazi sljedećih podataka:

1. Podaci o studentima po studijskom program, ciklusima, godinama, polnoj i starosnoj strukturi, razdoblju studiranja, procenat diplomiranja, uspjehu i sl.
2. Podaci o nastavnom osoblju (objavljene publikacije, angažman po predmetima, polna i starosna struktura, izbor u naučno-nastav.zvanja itd.)

Stajališta i komentari:

- Na SVEMO je kroz dokumente sistema kvaliteta definiran način prikupljanja podataka vezanih za studente, studije, nastavno osoblje.
- Redovno, u skladu sa važećom legislativom, se izrađuju samoevaluacije kao podloga za izradu samoevaluacije SVEMO.
  - Vodi se evidencija o izvođenju nastave, prisustvu, zapisnici o ispitima, prolaznost studenata, nastavnom osoblju itd. Podaci prikupljeni od članica SVEMO se prikupljaju na nivou sveučilišta i obrađuju, te se u vidu izvještaja podnose svim zainteresiranim strukturama na nivou Sveučilišta; menadžmentu, Senatu, Upravnom vijeću i nadležnim ministarstvima.
  - Na SVEMO se primjenjuje jedinstveni informacijski sistem ISS; koji sadrži osnovne module za studentsku službu, studente, profesore, registar studijskih programa i modul statistike.
  - Kroz informacijski sistem se mogu pratiti sve aktivnosti vezane za studente i nastavno osoblje: upis studenata, on-line prijava ispita, rezultati ispita, web-aplikacija za unošenje ispitnih rokova, analiza prolaznosti po predmetima i ispitnim rokovima, pregled nastavnih planova i programa, generacijska

prolaznost, broj studenata po studijskim programima, polna i dobna struktura studenata, osipanje u toku studija i druge socioekonomske karakteristike.

- Za potrebe održavanja informacijskog sistema na nivou SVEMO formiran je tim od 6 članova, a svaka članica ima administratora.
- U toku je formiranje IT-centra na nivou SVEMO, kao i širenje primjene IT tehnologija u poslovanju Sveučilišta. Kroz informatički sistem je moguće generiranje detaljnih izvještaja za cijelo SVEMO.
- Konstatirano je da informatički sistem nije iskorišten u punom kapacitetu da se dobiju svi indikatori uspješnosti studiranja, te da se može pratiti i pojedinačni uspjeh svakog studenta, kao ni modul za humane resurse i modul statistike.
- Informacioni sistem SVEMO obuhvata korištenje softverskih paketa za "učenje na daljinu" (DL) sa platformom Moodle.

Preporuke:

Podkriterij 7.1.

1. SVEMO koristi informacioni sistem studentskih službi sa modulima, ISS, čiji kapaciteti nisu u potpunosti iskorišteni. Neophodno je u potpunosti iskoristiti kapacitete integriranog informacionog sistema kod praćenja i analiza svih indikatora uspješnosti studiranja studenata po predmetima i po studijskim programima, i po studentu, analize dužine trajanja studija, procente odustajanja od studija i drugih indikatora, čije analize omogućavaju definiranje mjera za poboljšanje efikasnosti studija i praćenje njihove implementacije.

2. Treba koristiti potpuno kapacitete ISS, module finansija i statistike za donošenje poslovnih odluka o strateškom upravljanju SVEMO, kao i model humanih resursa, koji omogućava praćenje razvoja i usavršavanja sopstvenog kadra, kao i adekvatan menadžment humanih resursa.

Procjena ispunjenosti podkriterija 7.1. znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 7.2. potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA: 7 POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 8

PREZENTACIJA INFORMACIJA ZA JAVNOST

Podkriterij 8.1. VSŠU redovno objavljuje nepristrasne, objektivne, javno provjerljive informacije o svim programima i zvanjima koja nudi, minimalno na web stranici i to na jednom od BH jezika i engleskom jeziku.

Podkriterija 8.2. VSŠU utvrđuje politiku komuniciranja sa javnošću i razvija komunikacijske strategije, kojom definira ciljne grupe, kao i način institucionalnih odnosa sa javnošću.

Podkriterij 8.3. VSŠU svake godine prije upisa studenata osigurava štampanje vodiča za buduće studente.

Stajališta i komentari:

- SVE-MO je u procesu integracije i fakulteti su pravne osobe, što se odražava i na izgled i sadržaj web stranica Sveučilišta.
- Na web stranici SVEMO nalaze se informacije vezane za aktivnosti Rektorata Sveučilišta i linkovi do web stranica članica SVEMO.
- Sveučilišni koordinator za računalnu mrežu vodi brigu o sadržaju web stranica SVEMO.
- Od 2004.g., SVEMO izdaje „Informacijski paket“ u štampanoj i digitalnoj formi na engleskom i hrvatskom jeziku, koji sadrži podatke potrebne i za strane studente i dokumente vezane za mobilnost studenata.
- Ured za odnose sa javnošću, koji djeluje u okviru Rektorata SVEMO je zadužen za komunikacije sa javnošću.Uredom je rukovodio pomoćnik rektora za odnose sa javnošću do početka 2013/14, a danas u uredu rade dva saradnika.
- Sve informacije značajne za djelatnost SVEMO se redovno saopštavaju javnosti putem štampanih materijala, pres konferencija, priopćenja, javnih rasprava, okruglih stolova itd.

- Na SVEMO se organiziraju Alumni udruge na članicama sveučilišta (Ekonomski fakultet, Fakultet strojarstva i računarstva) a u pripremi je formiranje Alumni udruga na drugim fakultetima.
- Podaci o svršenim studentima se prikupljaju na nivou članica sveučilišta, od samih studenata, strukovnih udruženja, poslodavaca, službi za zapošljavanje i dr.
- SVEMO od 2001.g. redovito svake godine organizuje smotre SVEMO, koje se održavaju u sjedištima županija osnivača. U tu svrhu se pripremaju publikacije Vodič za buduće studente i Red predavanja. U ovim publikacijama se nalaze osnovne informacije o studijskim programima, kao i akademski nazivi koji se stječu njihovim završetkom.
  - Publikacija „Red predavanja“ sadrži detaljan prikaz nastavnog plana i programa za sve studije, sa prikazom ECTS opterećenja. Ove publikacije su dostupne na web-stranicama SVEMO.
  - Pored ovih publikacija svaka članica SVEMO štampa brošure, letke, plakate i vodiče sa svim informacijama vezanim za upis i studij na određenom studijskom programu.
    - Na SVEMO postoji Služba za odnose sa javnošću, koja obavlja aktivnosti prezentacije informacija za javnost, koje kontinuirano održava, a periodično se objavljaju brošure poput vodiča za brukoše, vodiča kroz studijske programe, publikacije, uglavnom na organizacionim jedinicama SVEMO.
    - Postoji heterogenost u načinu i vrstama publikacija na nivou organizacionih jedinica, što odražava dosadašnju praksu u okviru postojeće ne-integrисane organizacione strukture.
    - O radu SVEMO javnost se izvještava putem web stranice i drugih publikacija, a otvorenost prema javnosti se ogleda i kroz medijsko predstavljanje. Služba za odnose sa javnošću SVEMO redovno prati informacije koje o radu SVEMO objavljaju mediji.

Preporuke:

Podkriterij 8.1.

- 1. U cilju bolje prezentacije informacija za javnost, trebalo bi definirati i formalno usvojiti strategiju odnosa sa javnošću SVEMO.**
- 2. Neophodno je uskladiti standarde na svim organizacionim jedinicama, kod izrade vodiča za brucoše kod upisa studenata na SVEMO, sa svim relevantnim informacijama, imajući u vidu integriranu strukturu SVEMO.**
- 3. Neophodno je na web stranici objaviti osnovne informacije o SVEMO na engleskom jeziku zbog internacionalizacije sveučilišta.**

Procjena ispunjenja podkriterija 8.1. znatno ispunjen

Procjena ispunjenja podkriterija 8.2. potpuno ispunjen

Procjena ispunjenja podkriterija 8.3. potpuno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENJA KRITERIJA 8: POTPUNO ISPUNJEN

KRITERIJ 9   MEĐUNARODNA SARADNJA

Podkriterij 9.1. VSŠU ima razvijene oblike međunarodne saradnje kroz evropske projekte, bilateralne ugovore, zajedničke programe.

Podkriterij 9.2. VSŠU ima procedure i osigurava međunarodnu mobilnost studenata i nastavnika (gostujući profesori, razmjena studenata kroz ERASMUS, mobilnost studenata).

Podkriterij 9.3. VSŠU ima procedure i osigurava resurse za podršku međunarodnim aktivnostima.

Stajališta i komentari:

- SVE-MO provodi brojne aktivnosti na uspostavljanju međunarodne saradnje, čija je zadaća internacionalizacija SVEMO i uključivanje u evropski prostor visokog obrazovanja i istraživanja.
- SVEMO je članica Rektorske konferencije BiH i Rektorskog zbora Hrvatske, kao i Dunavskog rektorskog zbora, kao i više međunarodnih asocijacija poput EUA.
- Zaključeni su ugovori o saradnji sa velikim brojem inozemnih univerziteta, u okviru kojih se realiziraju brojne aktivnosti, od razmjene nastavnog osoblja i studenata, realizacije zajedničkih studijskih programa do organizovanja i održavanja međunarodnih konferencija i simpozija.
- Zajednički doktorski studij se izvodi na Ekonomskom fakultetu sa Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Splitu, a postoji izuzetno dobra saradnja sa svim sveučilištima iz RH čiji su nastavnici angažirani na svim razinama studija.
- Realiziran je veliki broj boravaka na inostranim fakultetima. Od 1997.g. SVEMO sudjeluje u evropskim projektima (TEMPUS, FP, IPA, projekti finansirani od strane Austrijske razvojne agencije, Vlade Lihtenštajna; Erasmus Mundus i dr.), projekti Vlade Slovenije.
  - Članovi akademske zajednice SVEMO učestvuju u radu povjerenstva za odbrane magistarskih i doktorskih radova na inozemnim sveučilištima.
  - Za međunarodne aktivnosti na nivou sveučilišta zadužen je Ured za međunarodnu saradnju, na čijem je čelu voditelj Ureda, a koordinira ga prorektor za međunarodnu saradnju.
  - Iz Ureda za međunarodnu saradnju distribuiraju se informacije po članicama SVEMO i na web stranici Sveučilišta o raspisanim konkursima i stipendijama.
  - Ured za međunarodnu saradnju pruža punu stručnu podršku nastavnicima i studentima pri apliciranju na natječaje.
  - Na SVEMO se organizira međunarodna ljetna škola strojarstva i računarstva, a također i studenti SVEMO odlaze na međunarodne ljetne škole u inostranstvo.
  - Rad međunarodnih ljetnih škola uređen je Pravilnikom kojeg donose članice SVEMO na kojima se izvodi ljetna škola.

- Međunarodna saradnja je oslonac kod inoviranja programa drugog ciklusa i kod uvođenja trećeg ciklusa. Redovno se ažurira baza podataka o realizaciji procesa mobilnosti , evidentiraju se prepreke i formiraju prijedlozi i poboljšanja.
- Kroz promotivne aktivnosti studenti, nastavnici i saradnici se upoznaju sa mogućnostima stipendiranja i o programima mobilnosti .
- Za studente koji idu u razmjenu, organizuju se orijentacioni programi sa praktičnim informacijama. Ažurira se sekcija međunarodne saradnje oficijelne stranice SVEMO.
- Ured za međunarodnu saradnju SVEMO pruža stručnu pomoć u toku svih stupnjeva realizacije procesa mobilnosti.

Preporuke:

Podkriterij: 9.2.; 9.3

1.U cilju intenziviranja mobilnosti akademskog osoblja i studenata , povećanja broja dolazećih i odlazećih studenata, neophodno je obezbijediti kompatibilnost studijskih programa i njihovo usklađivanje sa programima univerziteta u regiji i šire, te motivirati pokretanje studijskih programa na engleskom jeziku..

2.Dati znatniju materijalnu i kadrovsku podršku Uredu za međunarodnu saradnju radi intenziviranja aktivnosti internacionalizacije, te motivirati akademsko osoblje da intenzivnije participira u internacionalizaciji SVEMO, uvodjenjem određenih beneficija ili nagrada za međunarodne aktivnosti.

.

Procjena ispunjenosti podkriterija 9.1.   potpuno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 9.2.   znatno ispunjen

Procjena ispunjenosti podkriterija 9.3.   znatno ispunjen

PROCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJA 9: ZNATNO ISPUNJEN

TABELARNI PREGLED ISPUNJENOSTI KRITERIJA ZA AKREDITACIJU

Kriteriji sa podkriterijima	Ocjena podkriterija	Ocjena kriterija
KRITERIJ 1 RAZVOJ I STRATEGIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE Podkriterij 1.1. Podkriterij 1.2. Podkriterij 1.3.	Potpuno ispunjen Znatno ispunjen Znatno ispunjen	ZNATNO ISPUNJEN
KRITERIJ 2 UPRAVLJANJE, UNUTRAŠNJE OSIGURANJE KVALITETA I KULTURA KVALITETA Podkriterij 2.1. Podkriterij 2.2. Podkriterij 2.3. Podkriterij 2.4. Podkriterij 2.5.	Potpuno ispunjen Potpuno ispunjen Potpuno ispunjen Znatno ispunjen Potpuno ispunjen	POTPUNO ISPUNJEN
KRITERIJ 3 PROCEDURE ZA OSIGURANJE KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA Podkriterij 3.1. Podkriterij 3.2.	Potpuno ispunjen Znatno ispunjen	POTPUNO ISPUNJEN
KRITERIJ 4 PROCEDURE ZA OCJENJIVANJE STUDENATA Podkriterij 4.1. Podkriterij 4.2.	Znatno ispunjen Znatno ispunjen	ZNATNO ISPUNJEN
KRITERIJ 5 LJUDSKI RESURSI Podkriterij 5.1. Podkriterij 5.2. Podkriterij 5.3. Podkriterij 5.4. Podkriterij 5.5. Podkriterij 5.6.	Znatno ispunjen Znatno ispunjen Znatno ispunjen Potpuno ispunjen Potpuno ispunjen Znatno ispunjen	ZNATNO ISPUNJEN
KRITERIJ 6 KVALITET FIZIČKIH RESURSA		POTPUNO

Podkriterij 6.1. Podkriterij 6.2. Podkriterij 6.3. Podkriterij 6.4.	Potpuno ispunjen Znatno ispunjen Potpuno ispunjen Znatno ispunjen	ISPUNJEN
KRITERIJ 7 INFORMACIONI SISTEMI Podkriterij 7.1. Podkriterij 7.2.	Znatno ispunjen Potpuno ispunjen	POTPUNO ISPUNJEN
KRITERIJ 8 PREZENTACIJA INFORMACIJA ZA JAVNOST Podkriterij 8.1. Podkriterij 8.2. Podkriterij 8.3.	Znatno ispunjen Potpuno ispunjen Potpuno ispunjen	POTPUNO ISPUNJEN
KRITERIJ 9 MEĐUNARODNA SARADNJA Podkriterij 9.1. Podkriterij 9.2. Podkriterij 9.3.	Potpuno ispunjen Znatno ispunjen Znatno ispunjen	ZNATNO ISPUNJEN

MIŠLJENJE O ISHODU AKREDITACIJE

Na osnovu ukupnih ocjena kvaliteta, Komisija je utvrdila da Sveučilište u Mostaru **POTPUNO ISPUNJAVA** uslove za akreditaciju visokoškolske ustanove i daje preporuku Agenciji za razvoj visokog obrazovanje i osiguranje kvaliteta i nadležnom obrazovnom organu da provede postupak izdavanja rješenja o akreditaciji i upisa u važeći registar akreditovanih visokoškolskih ustanova.

Komisija za akreditaciju Sveučilišta u Mostaru:

PRILOZI

POPIS KORIŠTENIH DOKUMENATA

1. Samoevaluacijsko izvješće SVEMO ; Septembar 2014.g
2. Strategija SVEMO 2012-2017g.
3. Zakon o visokom obrazovanju u Hercegovačko-nerevanskoj županiji (Mart, 2012)
4. Okvirni zakon o VO u BiH ;juli 2007.g.
5. Zakon o izmjeni i dopuni okvirnog zakona o VO u BiH (Juli 2009.g.)
6. Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa ;Ministarstvo HNŽ
7. Odluka o kriterijima za akreditaciju VSŠU u BiH (Agencija za razvoj VO i osig.kval; BiH 2011.g.)
8. Odluka o normama kojima se određuju minimalni standardi u području VO u BiH (Agencija za razvoj VO i osig.kval;BiH 2011.g.)
9. Zahtjev za akreditaciju SVEMO
10. Statut SVEMO (Feb.2013.g.)
11. Rješenje o upisu u sudske registar SVEMO (Mart 1995.g.)
12. Odluka o usvajanju Samoevaluacijskog izvješća SVEMO(Sept.2014.g)
13. Odluka o imenovanju Tima za izradu samoevaluacijskog izvješća SVEMO (Senat, Mart 2014.g)
14. ECTS vodič- Informacijski paket
15. Etički kodeks SVEMO
16. Izjava opolitici kvaliteta SVEMO
17. Odluka o osnivanju Ureda za osiguranje kvaliteta na SVEMO (Senat SVEMO, Juni 2006.g.)
18. Odluka o imenovanju koordinatora za osig.kvaliteta (Senat SVEMO Dec.2013.)
19. Odluka o imenovanju članova Odbora za unapređenje osiguranje kvaliteta na SVEMO (Senat SVEMO Sept.2014.g.)
20. Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti SVEMO
21. Pravilnik o studentskom zboru
22. Pravilniko minimalnim uvjetima i postupku izbora u znanstveno-nast. I umj.- nast.zvanja na SVEMO
23. Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osig.kvalitete na SVEMO
24. Pravilnik o doktorskim studijama na SVEMO
25. Pravilnik o studiranju
26. Pravilnik o postupku donošenja i evaluacije studijskih programa
27. Priručnik o osiguranju kvalitete SVEMO
28. Red predavanja 2013/2014
29. Vodič za buduće studente 2013/2014
30. Vodič za osiguranje kvalitete za studente i nastavnike

RASPORED AKTIVNOSTI POVJERENSTVA STRUČNJAKA ZA AKREDITACIJSKU POSJETU SVEMO

Nedjelja, 15.3.2015.

Vrijeme	Aktivnost	Mjesto
17.00	Dolazak Povjerenstva za vanjsku evaluaciju	Hotel Bristol
18.00	Pripremni sastanak Povjerenstva	
19.00	Sastanak Povjerenstva i predstavnika Ministarstva HNŽ i Agencije HEA	Hotel Bristol

Ponedjeljak, 16.3.2015.

Vrijeme	Aktivnost	Mjesto
9.00 9.45	<u>Sastanak Povjerenstva s Rektorom i menadžmentom SVE MO:</u> Prof. dr. sc. Ljerka Ostojić, rektorica Prof. dr. sc. Vlado Majstorović, prorektor Prof. dr. sc. Izabela Dankić, prorektorica Prof. dr. sc. Ivo Čolak, prorektor Prof. dr. sc. Vojo Višekruna, pomoćnik rektorice za nastavu Doc. dr. sc. Danijela Petrović, v.d. dekanica APTF Prof. dr. sc. Mila Gadžić, dekanica EF Prof. dr. sc. Mario Vasilj, dekan FPMOZ Prof. dr. sc. Željko Stojkić, dekan FSR Prof. dr. sc. Ivan Vasilj, dekan FZS Prof. dr. sc. Monika Tomić, dekanica FARMF Prof. dr. sc. Zoran Tomić, dekan FF Prof. dr. sc. Ivan Lovrić, dekan GF Prof. dr. sc. Milenko Bevanda, dekan MF Prof. dr. sc. Vesna Kazazić, dekanica PF Akademski slikar Stjepan Skoko, dekan ALU	SVEMO Rektorat

	Doc. dr. sc. Marinko Jurilj, glavni tajnik Mr.sc. Monija Malešević, koordinatorica za osiguranje kvalitete	
10.00 10.45	<u>Sastanak Povjerenstva s Timom za samoevaluaciju i Odborom za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete SVEMO:</u> Prof. dr.sc. Izabela Dankić, prorektorica Prof. dr. sc. Mario Vasilj, dekan FPMOZ Doc. dr. sc. Alena Jurić, Pravni fakultet Gordana Maslov, dipl.oec, rukovoditeljica Računovodstveno-financijske službe SVEMO Vedran Biokšić, student Mr.sc. Monija Malešević, koordinatorica Prof. dr. sc. Angela Topić-FSR Prof. dr. sc. Jerko Pavličević, APTF Prof. dr. sc. Dragan Babić, FZS Prof. dr. sc. Zdenko Ostojić, MF Doc. dr. sc. Ivica Brizić, FARMF Doc. dr. sc. Ivana Domljan, GF Doc. dr. sc. Katerina Malić Bandur-EF Dr.sc. Luciana Boban, FF Mr.sc. Ana Dujmović, PF Mr.sc. Tomislav Volarić, FPMOZ Svetislav Cvetković, ALU Dalibor Marinčić, vanjski korisnik Vedran Smiljanić, vanjski korisnik Boris Barbarić, student Prof. dr.sc. Vlado Majstorović, predstavnik Uprave Prof. dr. sc. Vojo Višekruna, pomoćnik rektorice	SVEMO Rektorat
10.45 11.00	Pauza	Rektorat
11.00 11.45	Sastanak Povjerenstva s akademskim osobljem: <u>3 redovna profesora:</u> prof. dr. sc. Remzo Dedić-FSR, prof. dr. sc. Željko Šuman-EF, prof. dr. sc. Slavica Juka-FF <u>3 izvanredna profesora:</u> prof. dr. sc Ivo Rozić-PF, prof. dr. sc. Maja Prskalo-GF, prof. dr. sc. Dubravka Šimić- MF <u>3 docenta:</u> doc. dr. sc. Anita Ivanković-APTF, doc. dr. sc. Sanja Tipurić-Spužević-FPMOZ, doc. dr. sc. Marija Čutura-EF	SVEMO Rektorat

	<p><u>1 lektor:</u> Snježana Zovko-FF <u>2 viša asistenta:</u> mr. sc. Ivona Ljevak-FZS, Ines Perić-FF <u>3 asistenta:</u> Cvija Jurković-PF, Antea Čilić-FPMOZ, mr.sc. Mladen Kustura-GF</p>	
12.00	<u>Sastanak Povjerenstva sa Studentskim zborom</u>	SVEMO
12.45	<p>Janja Marušić, predsjednica SZ Katarina Herceg, dopredsjednica SZ <u>8 studenata I ciklusa:</u> Petar Babić (PF) Marijeta Majić (PF) Dino Ladan (FZS) Anda Baković (GF) Jozo Istuk (APTF) Marina Lavrić (APTF) Stipan Zovko (EF) Marko Džoić (FPMOZ) Darko Smiljanić (FPMOZ) <u>2 studenta II ciklus:</u> Jelena Perković (FF) Filip Pažin (FF) <u>2 integriranog:</u> Matea Maslač i David Kordić (MF) <u>2 trećeg ciklusa:</u> Krešimir Tabak (FF) i Marko Ostojić (MF)</p>	Rektorat
13.00 14.00	Ručak-Povjerenstvo	SVEMO
14.00 16.00	<p>Posjeta kampusu SVE MO: <u>14:00-14:30 Građevinski fakultet:</u> Dekan- prof. dr. sc. Ivan Lovrić, prodekan: doc. dr. sc. Željko Rozić, porf. dr. sc. Maja Prskalo, akademsko osoblje: doc.dr.sc. Amira Galić, doc.dr.sc. Gordan Prskalo, mr.sc. Mladen Kustura, mr.sc. Mirna Raič, mr.sc. Goran Šunjić, mr.sc. Anton Vrdoljak, Danijela Maslač, administracija: Edita Soče, Angela Glibić, 8 studenata, QA: doc.dr.sc.Ivana Domljan, doc.dr.sc. Mladen Kožul, Kristina Miletić <u>14:45-15:15 Filozofski fakultet:</u> Dekan: prof. dr. sc. Zoran Tomić; prodekan: prof. dr. sc. Ivica Musić, prof. dr. sc. Ivica Šarac, prof. dr. sc. Ružica Zeljko-</p>	SVEMO

	<p>Zubac; akademsko osoblje: prof. dr. sc. Marijana Sivrić, doc. dr. sc. Ilija Musa, Andrea Miljko, v. asist.; administracija: Renata Prce, pravnica, Danijel Korać, voditelj Studentske službe, Marijana Glavina, voditeljica Službe za nastavu, Tanja Popović, računovodstvo; studenti: Tonina Ibrulj, 1. ciklus, Marin Čuljak, 2. ciklus; QA: doc. dr. sc. Luciana Boban</p> <p><u>15:30-16:00 Ekonomski fakultet:</u> Dekanica: prof.dr.sc.Mila Gadžić; Prodekan: prof.dr.sc.Zdenko Klepić; Prodekan: doc.dr.sc.Igor Živko; Akademsko osoblje:prof.dr.sc.Željko Šuman, doc.dr.sc.Josipa Grbavac, mr.sr.Nikola Papac administracija: Arijana Laura, voditelj studentske službe student: Drago Damjanović QA: doc.dr.sc.Katerina Malić Bandur</p> <p><u>Povjerenstvo i predstavnici SVE –MO:</u> Prof. dr. sc. Ivo Čolak, prorektor za znanost i razvitak Prof. dr. sc. Vojo Višekruna, pomoćnik rektorice za nastavu Mr. sc. Monija Malešević, koordinatorica QA</p>	
16.30 17.30	<p>Sastanak Povjerenstva s: <u>predstavniciAlumnia (5):</u> dr. sc. Jelena Todorović, dr. med.-MF Željko Matković, Intera-EF Palma Palameta, Gradska uprava Mostar, GF Željko Ćorić, predsjednik Alumnia FSR Vlado Prusina, profesor, FSR Danijel Vasić, asistent-FPMOZ</p> <p><u>predstavnici gospodarstva i društvene zajednice:</u> Mladen Čabrillo, HNŽ, FSR Davor Krezić, INTERA, FSR Boras Kvesić, Predsjednik udruge pčelara „Matica“ Mostar, APTF mr. sc. Janja Milinković, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi HNŽ, FF Antonio Križanac, JP Autoceste FBIH, GF</p>	SVEMO Rektorat

	Mr. sc. Ladislav Bevanda, Hering, GF Neri Mišetić, Općinski sud Mostar, PF Marica Ljubić, zamjenica pravobranitelja Grada Mostara Tomislav Majić, LINK-EF	
17.30 18.30	<u>Sastanak Povjerenstva s Timom za samoevaluaciju i kontakt osobom za SVEMO:</u> Prof. dr.sc. Izabela Dankić, prorektorica Prof. dr. sc. Mario Vasilij, dekan FPMOZ Doc. dr. sc. Alena Jurić, Pravni fakultet Gordana Maslov, dipl.oec, rukovoditeljica Računovodstveno-financijske službe SVEMO Vedran Biokšić, student Mr.sc. Monija Malešević, koordinatorica Prof. dr. sc. Vojo Višekruna	SVEMO Rektorat
18.30 19.30	Sastanak-Povjerenstva- sumiranje utisaka	SVEMO Rektorat
19.30	Večera	

Utorak, 17.3.2015.

Vrijeme	Aktivnost	Mjesto
9.00 9.45	Sastanak Povjerenstva s: <u>Administrativno osoblje:</u> Emilija Miletić, tajnica PF Marijana Tokić, tajnica dekana GF Referada:Manda Juričić-FF, Ljilja Bulić-APTF, Snježana Jurilj-FZS Marina Prskalo-Računovodstvo MF Ivana Zovko, koordinator međ. suradnja FF <u>Knjižničari:</u> Javorka Andelić, voditeljica Sveučilišne knjižnice Ljilja Šunje, knjižničarka PF Štefica Dodig, knjižničarka MF Sanja Ledić FF Angela Glibić-GF Josip Šimić, dipl. bibl, voditelj knjižnice- FZS <u>IT osoblje:</u> prof. dr. sc. Milenko Obad-FSR, Marko Odak-FF, Krešimir Rakić-	SVEMO Rektorat

	FSR,Mario Prskalo-MF	
10.00 10.45	<p>Sastanak Povjerenstva s:</p> <p><u>Studentski centar:</u> Dragan Mikulić, ravnatelj SC-a Dalila Mišić, predstavnik SC-a</p> <p><u>Ured za podršku studentima s posebnim potrebama:</u> doc. dr. sc. Vesna Varunek</p> <p><u>Ured za odnose s javnošću:</u> mr. Franjo Takač, stručni suradnik</p> <p><u>Pravna služba:</u> Marinko Jurilj , glavni tajnik Ivo Karačić, rukovoditelj pravnih poslova Branka Hrkač, stručni suradnik</p> <p><u>Finansijska služba:</u> Gordana Maslov, dipl.oec, rukovoditeljica Računovodstveno-financijske službe Ivana Šaravanja, stručni suradnik Kata Mandić, blagajnica</p>	SVEMO Rektorat
11.00 11.45	<p>Sastanak Povjerenstva s menadžmentom SVE MO i Timom zasamoevaluaciju:</p> <p>Prof. dr. sc. Ljerka Ostojić, rektorica Prof. dr. sc. Vlado Majstorović, prorektor Prof. dr.sc. Izabela Dankić, prorektorica Prof. dr. sc. Ivo Čolak, prorektor Prof. dr. sc. Vojo Višekruna, pomoćnik rektorice za nastavu Prof. dr. sc. Mario Vasilj, dekan FPMOZ Doc. dr. sc. Alena Jurić, Pravni fakultet Gordana Maslov, dipl.oec, rukovoditeljica Računovodstveno-financijske službe SVEMO Vedran Biokšić, student Mr.sc. Monija Malešević, koordinatorica</p>	SVEMO Rektorat
12.00 13.00	<p>Sastanak Povjerenstva sa predstvincima studenata,asistenata,akademskog osoblja,administracije i tehničkog osoblja - neformalni sastanak</p> <p>4 studenta: Janja Marušić-PF, Katarina Herceg-FZS, David Kordić-MF, Jelena Perković-FF 3 asistenta: Danijela Maslač-GF, Jelena Ostojić-FF, Svetislav Cvetković-ALU) 4 akademsko: prof. dr. sc. Zdenko Klepić-EF, doc. dr. sc. Violeta Šoljić-MF, prof.dr.sc. Zrinka Knezović-APTF, prof.dr.sc Marin Čorluka-FPMOZ Mr.sc. Marija Nakić, stručni suradnik u međunarodnoj suradnji</p>	SVEMO Rektorat

	Renata Prce, pravnik FF Igor Azinović, laborant MF	
13.00 14.00	Pauza- radni ručak Povjerenstva	SVEMO Rektorat
14.00 17.00	Sastanak Povjerenstva	SVEMO Rektorat
17.00 18.00	<u>Sastanak Povjerenstva; Menadžment SVE-MO; Tim za samoevaluaciju; predstavnici SVE-MO- Prezentacija usmenog Izvještaja o akreditacijskoj posjeti</u> Prof. dr. sc. Ljerka Ostojić, rektorica Prof. dr. sc. Vlado Majstorović, prorektor Prof. dr. sc. Izabela Dankić, prorektorica Prof. dr. sc. Ivo Čolak, prorektor Prof. dr. sc. Vojo Višekruna, pomoćnik rektorice za nastavu Prof. dr. sc. Mario Vasilj, dekan FPMOZ Doc. dr. sc. Alena Jurić, Pravni fakultet Gordana Maslov, dipl.oec, rukovoditeljica Računovodstveno-financijske službe SVEMO Vedran Biokšić, student Janja Marušić, predsjednica Studentskog zbora Mr.sc. Monija Malešević, koordinatorica	SVEMO Rektorat
18.00 19.00	Povjerenstvo- zaključna razmatranja i dogovor Odlazak Povjerenstva	SVEMO Rektorat